

CITITI ÎN NUMĂRUL CURENT:

**Forumul Rețelei de Socializare
a Femeilor din Agricultură
din regiunea Nord**

3

**Vasile Bumacov: „Nu este
ușor să fii Ministru
al Agriculturii”**

5

**Iurie Senic: „Noi nu avem
astăzi destule produse
ecologice ca să satisfacem
cererea consumatorilor”**

7

**AGROinform promovează
tehnologiile moderne
în zootehnie**

9

**Cun ne pregătim pentru
gripa sezonieră?**

12

ORGANIZAȚIILE DE AGRICULTORI S-AU ADUNAT SĂ DECIDĂ CE VOR FACE MAI DEPARTE

La începutul lunii noiembrie, organizațiile reprezentative ale agricultorilor și-au întrunit consiliile administrative într-o ședință comună, pentru a discuta despre problemele din sector. Agricultorii s-au întrebat ce vor face cu merele înghețate, vor primi sau nu subvențiile pe care le-au solicitat și cine le va compensa pierderile pe care le au în urma embargoului și calamităților. După lungi dezbateri, agricultorii au lansat un demers comun în care au cerut implicarea Guvernului în problemele pe care le au și au solicitat o întrevvedere de urgență cu prim-ministrul Iurie Leancă.

Alexandru Slusari, președintele UniA-groProtect a trecut în revistă activitățile de până acum ale organizațiilor. El a declarat că agricultorii au ieșit de câteva ori în fața presei, pentru a sensibiliza opinia publică și factorii de decizie, dar ultimii nu s-au grăbit să reacționeze. „Guvernul nu a reacționat nici într-un fel față de problemele pe care le-am abordat. Am fost totalmente ignorați. A existat o anumită reacție din partea Ministerului Economiei precum că este nevoie de intervenit în sectorul agricol, dar această inițiativă a rămas la nivel de declarații. Orice am face în perioada electorală, se tratează ca o încercare de destabilizare a situației”.

Liderul Federației Naționale a Fermierilor consideră că până la 30 noiembrie trebuie de insistat pe lângă Guvern ca acesta să recunoască faptul că înghețurile care au avut loc la finele lunii octombrie fac parte din categoria calamităților naturale.

„Există o lege despre calamități naturale, Guvernul este obligat să reacționeze. Trebuie să se facă o evaluare a pierderilor la nivel de raioane, după care Guvernul să se întrunească într-o ședință extraordinară și să ia această decizie. Aceasta este procedura și ea trebuie respectată”, susține Valeriu Cosarciuc.

TOT MAI MULTE PROBLEME ÎN AGRICULTURĂ

Iurie Hurmuzachi, vicedirectorul Federației Naționale a Agricultorilor AGROinform, a declarat că la ședința consiliului administrativ al organizației s-a făcut o retrospectivă a succeselor obținute în acest an. „Am reușit să reducem TVA-ul de la 20% la 8%, fondul de subvenționare a fost suplinit cu 54 de milioane, agricultura a fost inclusă ca ramură strategică în

Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2020”. Pe de altă parte, problemele s-au multiplicat”. Potrivit lui, consilierii AGROinform susțin că în situația în care se află astăzi sectorul agricol, este oportun să fie suplinit Fondul de subvenționare cu suma necesară, pentru ca toți care au depus aplicațiile pentru subvenționare și sunt eligibili, să poată primi banii de care au nevoie. „Doar așa ar fi corect să se procedeze în situația în care au ajuns agricultorii în prezent. Plus la toate, cel puțin 40 mii tone de fructe destinate pentru prelucrare care nu au fost compensate, să fie și ele luate în considerare. Pentru fructele înghețate de la nordul republicii solicităm un ajutor de cel puțin 1.50 lei per kg”. Mai este nevoie de vreo 250 de milioane de lei pentru a acoperi toate cererile de subvenții în acest an.

Continuare în pagina 2

**Vă puteți abona la ziarul nostru
la toate oficiile poștale din țară ➔ 16**

■ EDITORIAL

CINE PROMITE MAI TARE?

Arina ROȘCA

Până la 30 noiembrie ne putem „bucura” de numeroase promisiuni electorale. Se creează impresia că după această dată, lumea se va sfârși, iar cei care vor ajunge la putere nu vor mai trebui să respecte ceea ce au promis, atât de grandioase sunt cuvintele rostite în aceste zile.

Haideți să analizăm puțin ce ni se promite pentru sectorul agricol. Unul dintre partide susține că dacă va accede la guvernare, va scoate birocrăția din agricultură, va introduce renta agricolă, va da subvenții reale și credite garantate, precum și șansa de a exporta pe toate piețele lumii. Un alt partid zice că va continua să acorde mare atenție agriculturii și se va orienta spre Europa, în pofida presiunilor din exterior. Potrivit strategiilor acestui partid, Rusia oricum va anula după alegeri embargoul la produsele noastre agricole. Liderii altei formațiuni își propun să dezvolte zonele rurale din republică, pentru a le aduce la același nivel de dezvoltare ca și orașele. Alți actori ai scenei politice vor să transforme agricultura moldovenească, care zic ei, este „ancorată într-un mediu feudal”, într-un sistem de producere modern și competitiv, iar satul moldovenesc să devină un loc de trai prestigios. Următorii au ieșit cu mere înghețate în fața Guvernului, precizând că ei sunt aceia care vor curăța țara de „uscături și dăunători”. A nu știu câta formațiune pune accentul pe promovarea agriculturii ecologice și pare preocupată de sănătatea noastră.

În cadrul unei întâlniri electorale cu unul dintre partide, agricultorii s-au plâns că suferă an de an pierderi în urma calamităților naturale. Dacă nu e secetă, este grindină sau îngheț, iar pierderile pe care le suportă îi doboară. Cei care i-au ascultat le-au spus că indiferent de problemele care le au, statul trebuie să aibă la dispoziție mecanisme financiare prin care să le vină în ajutor, ca aceștia să primească „în mod just compensații pentru pierderile suferite”.

Ce frumos este să vorbești în campanie despre ce trebuie de făcut. Un studiu realizat recent a demonstrat că majoritatea promisiunilor făcute de partide în fosta campanie electorală nu au fost îndeplinite, politicienii rămânând repetenți la acest capitol.

Vorbe prea multe, acțiuni prea puține. După 30 noiembrie, stimați agricultori, avem șansa să trăim mai bine, trebuie doar să alegem corect. Corect este, probabil, așa cum ne dictează inima și conștiința fiecăruia din noi, în dependență de cum evoluează lucrurile în societate și de ce am urmărit în jurul nostru în ultimii ani. Nu vă lăsați manipulați, nu acceptați să vi se spună pe cine să votați. Ascultați, analizați, puneți-vă întrebări și căutați răspunsuri, pentru ca la 1 decembrie să fiți împăcat cu votul pe care l-ați dat.

Federația Națională a Agricultorilor din Moldova AGROinform

Bd. Ștefan cel Mare 123V

MD – 2004, Chișinău, Moldova

Tel (+373 22) 23 56 01, fax (+373 22) 23 78 30

Organizațiile regionale ale Federației AGROinform:

Cantemir (273) 2 28 53

Drochia (252) 2 70 32

Edineț (246) 2 43 84

Fălești (259) 2 29 51

Glodeni (249) 2 40 69

Hâncești (269) 2 34 08

Nisporeni (264) 2 38 57

Orhei (235) 2 49 55

Peresecina (235) 47 2 67

Râșcani (256) 2 45 84

Ungheni (236) 2 34 55

Cahul (299) 2 14 13

AGRO
media inform

Redactor-șef: Arina ROȘCA

Machetare: Victor PUȘCAȘ

Adresa redacției: MD-2004, Chișinău,
bd. Ștefan cel Mare, 123 V. Tel.: 23-56-98
e-mail: publicitate@agroinform.md
www.agravista.md

Tiparul executat la tipografia «PRAG-3»

Comanda nr. 1343

Tiraj: 3500

ORGANIZAȚIILE DE AGRICULTORI
S-AU ADUNAT SĂ DECIDĂ
CE VOR FACE MAI DEPARTE

Sfârșit.
Început în pag. 1

Președintele Consiliului de administrare AGROinform, Alexei Ivanov a declarat că dacă am face o analiză amănunțită, am constata că situația din agricultura noastră este deosebit de grea. Totuși, el consideră că problemele care au apărut acum în toamnă, din cauza embargoului și înghețurilor, nu o să le putem rezolva până la alegeri. „Toată lumea acum este în campanie

tatorilor de Fructe „Moldova-Fruct” susține că agricultorii au avut mai multe întâlniri cu autoritățile care le-au promis anumite lucruri. „Ni s-a spus că Guvernul va căuta resurse financiare pentru a acoperi toată cantitatea de mere livrate la procesare. Ar fi bine ca direcțiile agricole din raioane să facă imediat o evaluare a pierderilor, pentru că fără o dovadă în acest sens nimeni nu o să ne creadă. Ar trebui să folosim toate pârgurile pentru o comunicare eficientă cu factorii de

PROTESTELE —
ULTIMA ȘANSĂ
DE A FI
ASCULTAȚI

Producătoarea de mere din Ocnița, Tatiana Pavliuc, membru Unia-AgroProtect, susține că i-au înghețat circa 3 mii de tone de mere, care au rămas în livadă. „Nu putem colecta mărul nici pentru suc, pentru că el parcă este fiert, de parcă a fost pus în rolă, curge din el și miroase a spirt în livadă. Livadă tânără de 40 de ha de Idaret nu am recoltat deloc, frigiderul este plin cu 2500 de tone. Cred că autoritățile ar trebui să ne ajute pentru că noi am primit subvenții la sădirea livezilor și nu le putem scoate acum, acestea-s investiții. Lumea e distrusă, nu are loc de muncă, noi suntem distruși că avem pierderi enorme”. Potrivit ei, s-au făcut niște acte de către autoritățile locale unde au fost constatate pierderile, dar mai departe de raion aceste hârtii nu au plecat. Tatiana Pavliuc propune să se ofere compensații măcar de un leu 50 pentru un kg la mărul de iarnă și 50 mii pentru fiecare ha de livadă. Ea susține că pomicultorii moldoveni nu sunt pregătiți pentru Europa cu soiurile care le au și că Acordul cu UE putea să fie semnat mai târziu, după ce exportau merele în Rusia. „Nu se schimbă regulile jocului în timpul jocului. Noi avem credite,

datorii, impozite – ce să facem acum?!”, se întreabă aceasta.

Părerile agricultorilor au fost împărțite, unii consideră că nu ai ce să preținzi de la acest Guvern care își trăiește ultimele zile, alții din contra spun că după alegeri va fi și mai greu de ajuns la ei, pentru că guvernării vor fi ocupați cu crearea alianțelor etc. După lungi dezbatări, aceștia au decis să adreseze un demers comun Guvernului în care au cerut implicarea în problemele pe care le au în prezent. S-a cerut autorităților să-și asume responsabilitatea pentru pierderile suportate de producătorii cu măr de iarnă și să se aloce în jur de 50-60 mln. lei în acest sens. De asemenea, să fie adoptat un regulament, iar în 2-3 luni, agricultorii, care au suferit de pe urma înghețurilor, să poată primi compensații pentru merele pierdute. Agricultorii au mai cerut să fie suplinit fondul de subvenționare a agriculturii pentru a putea fi achitate toate dosarele eligibile depuse pentru anul 2014, eventual trecerea datoriilor pentru anul 2015.

S-a solicitat un răspuns cât mai rapid de la responsabili și o întrevvedere cu prim-ministrul Iurie Leancă. În caz că nu vor fi auziți, agricultorii urmează să decidă ce vor face mai departe, nefiind exclusă ieșirea în stradă a acestora, acum în preajma alegerilor.

electorală, toți vor să ajungă la putere. Este nevoie să reacționăm, să ieșim în stradă, însă dacă o facem până la 30 noiembrie există riscul ca alte forțe să profite de acest lucru”, consideră Ivanov.

Vitalie Gorincioi, președintele Asociației Producătorilor și Expor-

decizie, pentru că nu ar fi potrivit ca în perioada electorală tot noi să fim învinuiți de faptul că destabilizăm situația”. Gorincioi mai consideră că dacă oameni care au investit în linii de sortare, linii de ambalare, frigider – nu vor fi subvenționați, ei vor fi descurajați pe viitor.

FORUMUL REȚELEI DE SOCIALIZARE A FEMEILOR DIN AGRICULTURĂ DIN REGIUNEA NORD

SE DESFĂȘOARĂ ÎN ACESTE ZILE LA BĂLȚI

Ieri și astăzi la Bălți se desfășoară Forumul Rețelei de Socializare a Femeilor din Agricultură din regiunea Nord, organizat cu suportul Proiectului Competitivitatea Agricolă și Dezvoltarea Întreprinderilor (ACED) în parteneriat cu AGROinform. Evenimentul întrunește pentru prima oară toate membrele acestei Rețele, care împreună evaluează activitățile pe care le-au avut în perioada implementării proiectului, participă la ateliere de lucru și fac cunoștință cu alte membre din rețea. Femeile prezente la eveniment împărtășesc succesele pe care le-au obținut în afacerile agricole pe care le gestionează. De asemenea, în cadrul forumului este elaborat un plan de lucru pentru anul viitor.

schimb de informații și bune practici, promovare a cazurilor de succes a antreprenoarelor din agricultură.

În deschiderea evenimentului, Jim Herne, directorul proiectului ACED a declarat că a fost plăcut surprins de faptul că femeile din R. Moldova au o contribuție importantă în dezvoltarea sectorului agricol din țară. Deși a avut anumite îndoieli la începutul proiectului, în prezent ACED și-a propus să susțină și să stimuleze femeile pentru a deveni lidere în agricultură. Astfel, Jim Herne consideră că aceste activități cu implicarea activă a femeilor trebuie să continue.

Rodica Miron, coordonator de proiect, USAID Moldova a declarat că ideea acestui program a apărut după realizarea unui studiu, care a demonstrat că femeile sunt foarte active în sectorul agricol, doar că nu aveau susținere suficientă. Prin urmare instituția pe care o reprezintă, împreună cu MCA au hotărât să susțină femeile printr-un program prin care acestea să obțină mai multe cunoștințe și abilități datorită instruirilor și asistenței oferite.

Aurelia Bondari, director executiv AGROinform, organizația parteneră a ACED, care

implementează activitatea de dezvoltare a Rețelei Nord, a prezentat în deschiderea evenimentului activitățile care au fost realizate pe parcursul acestui an. Potrivit ei, toate acțiunile care s-au organizat până acum în cadrul Rețelei, inclusiv Forumul care se desfășoară în prezent, sunt o sursă de inspirație și de schimb de idei între femeile – membre. Aurelia Bondari susține că abilitățile și cunoștințele obținute de femeile care au participat la instruirii, mese rotunde, ateliere au fost foarte utile și aplicate cu succes în practică. Multe din ele planifică extinderea afacerilor și realizarea de investiții noi, iar acest fapt demonstrează că programul a avut succes

și a răspuns necesităților și așteptărilor femeilor din agricultură. Pe lângă cunoștințele acumulate, ele au avut posibilitatea de a comunica, de a socializa și de a pune bazele unor relații de prietenie.

Proiectul „Rețeaua de socializare a femeilor din agricultură” este susținut de Proiectul Competitivitatea Agricolă și Dezvoltarea Întreprinderilor (ACED) finanțat de Agenția SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID) și Corporația Provocările Mileniului (MCC). Activitățile Rețelei de Socializare NORD sunt coordonate de Federația Națională a Agricultorilor din Moldova AGROinform.

A.R.

În jur de 75 de membre ale Rețelei Nord participă în aceste zile la Forumul Femeilor din Agricultură. ACED a inițiat în 2012 o activitate orientată către susținerea femeilor din sectorul agricol. Femeile din regiuni implicate în agricultură susțin că au necesitatea de a fi instruite pe un șir de aspecte ce țin de activitatea pe care o desfășoară, dar și că ar dori să comunice și să facă schimb de experiență și informații cu femeile din alte localități. Prin urmare Forumul reprezintă o platformă de comunicare,

„VIITORUL AGRICULTURII ÎN r. HÂNCEȘTI ESTE UNUL PROSPER, CU PERSPECTIVĂ”

Blitz – interviu cu Maria Rotaru, director executiv al Centrului de Extensiune în Agricultură, Hâncești

- De ce are nevoie arta sau știința cultivării pământului pentru a fi rentabilă?

- Artă sau știință are nevoie în primul rând de oameni cu literă mare, oameni onești, deștepți, cu aptitudini și capacități, profesioniști și cu dăruire de sine pentru a face ceva frumos.

- „Pământul cât de bun ar fi, fără lucrător rămâne sălbatic”. Da sau nu? Argumentați.

- Da, așa este, dar o zicală din bătrâni spune că unde pune omul mâna, pune și Dumnezeu mila. Prin urmare, suntem obligați de noi înșine să nu lăsăm pământul sălbatic, pentru că el este mai prețios ca aurul. Este un grăunte încolțit în această omenire inclusiv și în

poporul nostru românesc care nu ne permite să lăsăm mâinile în jos nici când.

- Ce viitor are agricultura în raionul nos-

tru și în ce condiții?

- Agricultura este ramură prioritară în R. Moldova. Sunt optimistă și văd zi de zi că avem tineri care investesc în plantarea

livezilor, viilor, construcția serelor, tehnică modernă, ferme zootehnice. În ultimii cinci – șase ani sunt rezultate mari comparativ cu anii precedenți. Viitorul agriculturii în r. Hâncești este unul prosper, cu perspectivă, dezvoltându-se cu pași fermi având continuitate în condiții normale, favorabile. Deschizându-se cât mai multe piețe de desfacere pentru comercializarea directă a produselor agricole de la producător la cumpărător, învățându-ne să cultivăm produse cât mai calitative, ambalându-le modern, viitorul ne va surâde.

- Trei modalități de a scoate „pâine albă din pământul negru”?

- Tratarea pământului cu suflet, nepoluarea aerului și a apei. Implemen-

tarea proiectelor europene și a tehnologiilor moderne. Păstrarea cuptorului țărănesc pentru a coace pâine albă și rumenă ecologică.

- Ce face o femeie puternică când nu reușește ce-și propune?

- Își analizează încă o dată rezultatele, găsește varianta optimă, mai adaugă un scop, își suflecă din nou mânecile și o ia de la început.

- Dacă ați fi din nou copil, căror sfaturi date de părinți ați da ascultare?

- Aș asculta tot acele sfaturi care le-am ascultat și atunci, care le-am dat și eu copiilor mei: să fii om oriunde nu te vei afla, să lași loc de bună ziua pe tot parcursul vieții, indiferent de nivelul pe care îl vei avea în societate, să nu fi

indiferent față de necazurile celui de aproape.

- Ca să fie pace, recurgeți uneori și la război?

- Există maxima, dar n-o împărtășesc: recurgerea la război pentru a face pace nu întotdeauna dă rezultate pozitive. Mai bine bat întotdeauna la ușa înțelepciunii.

- Moștenirea cea mai de preț pentru generațiile viitoare – în ce constă?

- Moștenirea cea mai de preț pe care o lăsăm este posibilitatea unei vieți sănătoase, dar să nu scăpăm din vedere patrimoniul cultural material și imaterial. Pentru prosperarea neamului ele trebuie să aibă continuitate.

- Vă mulțumim.

Elena ZAIȚEV

PREȚUL GRÂULUI ESTE ÎN CREȘTERE

În prima decadă a lunii curente, în raionul Fălești a fost sesizată o creștere bruscă a prețului de comercializare a grâului alimentară și furajer. Dacă pe parcursul lunii octombrie curent, grâul alimentară și cel furajer se comercializa la prețul de 1900-2000 lei/tona și corespunzător 1600-1700 lei/tona, actualmente se propune pentru grâul alimentară prețul de 2600 lei/tona, iar grâul fura-

jer – 2300 lei/tona.

Potrivit site-ului www.recolta.eu, grâul cu livrare în luna noiembrie era tranzacționat, pe Bursa de la Paris, spre sfârșitul lunii, cu 165,75 de euro tona. Timp de o săptămână, prețul de tranzacționare a ajuns până la 173,50 de euro tona. Grâul cu livrare în luna decembrie era tranzacționat pe Bursa de la Chicago cu 190,24 de dolari tona. Spre sfârșitul lunii,

prețurile au crescut până la 197,77 de dolari tona. Conform sursei, creșterile semnificative ale prețurilor au loc din cauza condițiilor climatice din Rusia, unde meteorologii au anunțat o adevărată iarnă rusească în acest an, iar în SUA în urma condițiilor climatice dificile se întârzie recoltarea, generând serioase întârzieri ale exporturilor din SUA.

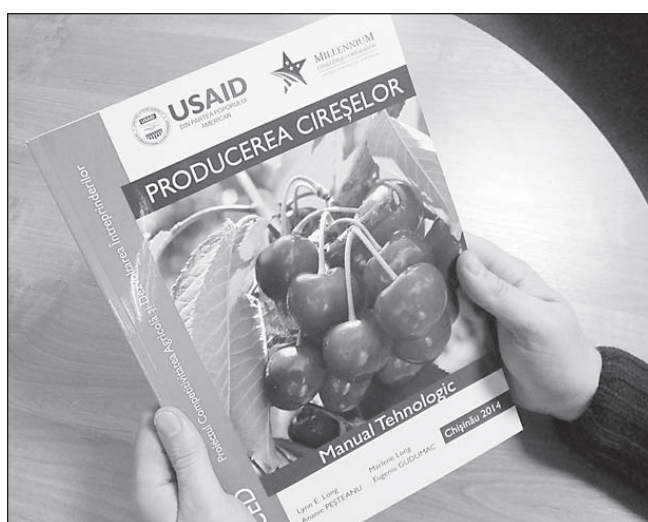
AGROinform, Fălești

PRIMUL MANUAL DESPRE PRODUCEREA CIREȘELOR LANSAT DE ACED

Proiectul Competitivitatea Agricolă și Dezvoltarea Întreprinderilor (ACED), finanțat de Guvernul SUA, a lansat recent o nouă publicație solicitată de fermierii din Republica Moldova – manualul tehnologic „Producerea cireșelor”. Manualul are 262 de pagini color și a fost editat în limba română. Doctorul în agricultură și unul dintre autori, Eugeniu Gudumac, notează că noua publicație este primul manual despre cultura cireșelor în livezile moderne, editat vreodată în republică. „Timpurile s-au schimbat, acum cireșele sunt

crescute după alte metode și tehnologii. Există noi soiuri și portaltioiri de cireș, noi forme de coroană, noi modalități de tăiere, noi tehnici de manipulare post-recoltare. Producătorii sunt nevoiți să producă doar calitativ, pentru a concura pe piețe externe și a comercializa la un preț mai bun”, a declarat Gudumac. Potrivit lui, până în prezent fermierii se bazau pe manuale de pomicultură generală și pe „practicile transmise de la bunel la tată”. Piața cere cireșe de clasă premium, calitate superioară, care pot fi transportate la dis-

tanțe mari fără a dauna produsul finit, pot fi păstrate îndelungat și au un termen mai mare de valabilitate pe rafturi, a subliniat expertul.

Primul capitol al manualului conține o analiză a producției de cireșe la nivel global, a prețurilor de export și concurenței în domeniu.

Un alt capitol este dedicat înființării livezilor, proiectării, tipurilor și sistemelor de plantații. Autorii oferă și o descriere amănunțită a sistemelor de susținere și protecție anti-grindină/anti-ploaie, combaterii bolilor și dăunătorilor, precum și a măsurilor de sporire a calității fructelor cu ajutorul unor stimulatori de creștere.

Noua carte îi are ca autori pe doi experți americani: profesorul și horticultorul Lynn E. Long și tehnicianul în controlul calității Marlene Long, precum și doi experți moldoveni:

doctorul în agricultură și conferențiarul universitar Ananie Peșteanu și doctorul în agricultură și specialistul în producerea fructelor din cadrul ACED Eugeniu Gudumac. Manualul a fost editat la comanda Proiectului ACED în condițiile extinderii suprafețelor de livezi moderne de cireși în Moldova și necesității de a acumula cunoștințe noi pentru a face față concurenței. Manualul este distribuit gratis tuturor producătorilor defructe și poate fi obținut la oficiul ACED în Chișinău.

www.aced.md

VASILE BUMACOV: „NU ESTE UȘOR SĂ FII MINISTRU AL AGRICULTURII”

La final de mandat, Vasile Bumacov, cel care a condus Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA) în perioada anilor 2011-2014, a prezentat reușitele și eșecurile acestei instituții. Ministrul susține că funcția pe care a deținut-o nu a fost un privilegiu, ci a însemnat multe griji, responsabilități, provocări și sănătate pierdută, dar crede că a reușit să reprezinte țara cu demnitate în toată lumea. El a mulțumit celor care l-au sprijinit în activitatea sa, inclusiv organizațiilor de fermieri din republică.

Ministrul susține că nu a avut de multe ori o opinie unică cu organizațiile cu care a lucrat în ce privește rezolvarea problemelor din agricultură, însă abordările au fost constructive astfel încât a ajuns să trăiască o experiență valoroasă. „Trebuie să recunosc că nu este ușor să fii Ministru al Agriculturii în R. Moldova, a fost însă o enormă provocare și desigur o onoare să dețin această funcție într-o perioadă atât de importantă pentru țara noastră”, susține Bumacov.

REUȘITELE MINISTERULUI

Vasile Bumacov a declarat că principalele realizări ale ministerului au fost: reforma instituțională a structurilor subordonate, îmbunătățirea sistemului de suport financiar al sectorului agricol, precum și desfășurarea și finalizarea negocierilor cu Uniunea Europeană (UE) privind Acordul de Asociere și Liber Schimb. „Aceste negocieri nu au fost deloc ușoare, deoarece circa 60% din subiectele discutate au vizat agricultura. Îmi făceam griji ca la acest capitol să nu avem datorii față de UE. Ministerul a făcut tot posibilul pentru ca Moldova să demonstre-

ze rezultate bune”, a spus Bumacov. Potrivit lui, agricultura este unicul sector al economiei țării care are o balanță comercială pozitivă, adică exporturi mai mari ca importuri, înregistrând în 2013 exporturi de produse de 1 mld. de dolari. În perioada indicată, ministerul a creat sau reformat structuri ca Agenția pentru Intervenții și Plăți în Agricultură, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Oficiul Național al Viei și Vinului. „Aceste reforme sunt istorice pentru dezvoltarea ramurii. Ele pot fi considerate reforme naționale”, susține Bumacov.

Ministrul a prezentat cifrele din Fondul de Subvenționare, care, susține el, s-a majorat de la 2,8 mil. lei în 2010 la 856,1 mil. lei în 2014. „Dacă în 2010 beneficiari de subvenții erau 606 persoane, atunci în 2014 numărul lor constituie 5,03 mii. Desigur, există probleme cu deficitul de resurse în fond, dar avem spre ce tinde și ne apropiem de un fond de 1 mld. de lei, fapt despre care am vorbit anterior”, a subliniat Bumacov.

Ministrul a menționat că în ultimii ani se atestă o creștere a finanțării sectorului atât din surse externe, cât și interne. Potrivit lui, banii au fost folosiți pentru stimularea creditării pro-

ducătorilor agricoli, asigurarea riscurilor, înființarea noilor plantații multianuale, creșterea legumelor în mediu protejat, achiziția de tehnică agricolă, echiparea gospodăriilor zootehnice, dezvoltarea infrastructurii post-recoltare, consolidarea terenurilor, irigare. Vasile Bumacov susține că, în ultimii 4 ani, sectorul agroindustrial a rămas unul strategic pentru economia națională. Peste 27% din populație este antrenată în activități agricole, iar exporturile de produse agricole au alcătuit anul trecut 41,2% din PIB. Comparativ cu anul 2012, volumul producției agroalimentare a crescut anul trecut cu 38,6%.

Referindu-se la ajutorul acordat de UE în comparație cu pierderile suportate în urma embargoului impus de Rusia, Bumacov a declarat că asistența din partea Europei depășește de 10 ori ca valoare ceea ce s-a pierdut din cauza embargoului. De asemenea, UE a dublat cota la importul de fructe și legume moldovenești cu două luni mai devreme. În același timp a crescut și exportul de struguri, nuci, miere și cereale. Potrivit lui Vasile Bumacov, Guvernul va continua și mai departe să identifice noi piețe de desfacere pentru produsele moldovenești.

CE NU S-A REUȘIT

După ce a trecut în revistă succesele Vasile Bumacov a vorbit și despre eșecuri. Sunt două lucruri pe care regretă că nu a reușit să le facă. „Am avut dorința mare de a reforma sectorul de studii în domeniul agriculturii. Am prezentat conceptul acestei reforme, dar în acest moment nici comunitatea științifică, nici societatea,

nici Academia de Științe, nu sunt pregătite pentru această reformă, care poate fi făcută eficient doar atunci când toate componentele sunt pregătite”.

De asemenea, ministrul regretă că încă nu a fost construit acel Centru Agroalimentar, despre care atâtea s-a vorbit în ultima vreme. „Am făcut tot posibilul să fie începută construcția pieței agroalimentare, atât de necesare pentru noi. Am fost foarte aproape, dar nu am putut depăși câteva obstacole. Într-un final, când totul era gata pentru începerea lucrărilor, partenerii noștri au solicitat o mică vacanță ca să vadă care vor fi rezultatele alegerilor”, spune Vasile Bumacov.

Întrebat de jurnaliști cum va fi rezolvată criza din sectorul agricol, cauzată inclusiv de înghețurile care au avut loc la nordul republicii, ministrul a răspuns că mulți dintre noi nu au simțul responsabilității și astfel se fac multe declarații false. „Este o stare complicată din cauza embargourilor, a înghețurilor. Căutăm surse financiare, negociem cu partenerii noștri. Nu este exclus că vom găsi bani pentru completarea fondului de subvenționare, inclusiv pentru a acoperi o parte din pierderi cauzate de calamități. Haideți totuși să recunoaștem: când în istorie s-au mai alocat atâtea bani pentru compensații?”, se întreabă ministrul. Potrivit lui, Guvernul continuă negocierile cu Banca Mondială, dar nimeni nu vine și întreabă țara noastră dacă nu mai dorește niște bani. „Este foarte greu unora să le lămurim de ce au înghețat merele pe copaci. Eu înțeleg de ce, dar este greu să explicăm celora de la care

solicităm ajutor”, spune ministrul.

Întrebat de ce importatorii de fructe din țara noastră sunt nevoiți în continuare să lase garanție bancară, ministrul susține că acest sistem este unic pentru toate țările în proces de aderare. Potrivit lui, aceste garanții se depun timp de doi ani, până nu este realizată 90 la sută din cotă, după care acești bani se reîntorc înapoi. „Nu am reușit să rezolvăm pe deplin această problemă, dar vom găsi o soluție. Un milion de euro – nu este o sumă foarte mare, îl vom găsi ca să avem un fond de garantare și să nu-i forțăm astfel pe exportatori să plătească ei”.

PLANURI

Pentru viitor, Vasile Bumacov dorește ca sectorul agroindustrial al Moldovei să fie ajustat în continuare la cerințele și standardele UE, fapt care nu ține doar de armonizarea legislativă, dar presupune și eforturi considerabile ce țin de implementarea de facto a normelor tehnice, de securitate,

tehnologice, standardelor, sistemelor de management și control (HACCP, GAP, ISO), care necesită resurse financiare considerabile. În acest context cea mai mare provocare pentru MAIA va fi de a sincroniza acțiunile și de a aplica instrumentele de susținere financiară pentru a atinge obiectivele majore ale sectorului: creșterea competitivității, modernizarea și restructurarea mediului rural. „Fără produse competitive, nu avem nici o șansă. Nici pe o piață”, susține ministrul.

Pentru a obține rezultatele dorite, MAIA a revăzut abordarea strategică a sectorului, stabilindu-și noi obiective de dezvoltare în Strategia Națională de Dezvoltare Agricolă și Rurală 2014-2020. Obiectivele presupun: creșterea competitivității agriculturii și industriei alimentare prin restructurarea și modernizarea pieței; asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale în agricultură; îmbunătățirea nivelului de trai în mediul rural.

A.R.

SCAD PREȚURILE LA PRODUSELE AGRICOLE

Biroul Național de Statistică (BNS) informează, că prețurile de producător (prețurile medii de vânzare la produsele agricole de către întreprinderile agricole) în ianuarie-septembrie 2014, au scăzut comparativ cu perioada respectivă a anului 2013 cu 3,7%. Prețurile producătorului la produsele vegetale s-au micșorat în medie cu 9,4%. Mai mult au scăzut prețurile la porumb (exclusiv semințe de soi) – cu 34,7%, fructe și pomușoare – cu 27,4%, struguri – cu 13,5%, floarea soarelui (exclusiv semințe de soi) – cu 6,1%. Totodată, au crescut prețurile de vânzare la cartofi – cu 24,4%, grâu (exclusiv semințe de soi) – cu 8,1%, legume – cu 8,5%. La produsele animale a fost marcată o creștere a prețurilor în medie cu 14,3%. S-au majorat prețurile la vite și păsări (masă vie) – cu 14,7%, ouă alimentare – cu 16,0%, lapte – cu 4,9%.

CRIZA MERELOR CONTINUĂ

Guvernul a direcționat suma de 16 milioane de lei pentru producătorii de mere timpurii afectați de embargoul impus de Rusia. Banii provin din ajutoarele alocate producătorilor de prune și au rămas nefolosiți după ce toți solicitanții și-au cerut dreptul de la stat. Autoritățile încă nu pot spune cum îi vor ajuta pe cei cărora le-au înghețat merele în livadă. Responsabilii recunosc că situația este dificilă, pierderile sunt mari, dar prea multe compensări într-un an este foarte complicat de oferit.

Într-un comunicat de presă difuzat de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA), se spune că instituția a început achitarea compensațiilor pentru fermierii afectați de embargoul impus de Rusia. AIPA precizează că la 15 octombrie 2014, data încheierii termenului limită de depunere a dosarelor de acordare a sprijinului financiar producătorilor de fructe (mere, soiuri de vară/toamnă și prune, soiuri timpurii), au fost înregistrate 1056 dosare. Bugetul alocat în acest sens de Guvern este de 138 mln. lei, însă valoarea totală a dosarelor depuse atinge suma de 215 mln. lei. În jur de 33 mln. lei este valoarea estimată pentru cantitatea de prune solicitată, care acoperă un tonaj de 27.512, iar valoarea calculată pentru cantitatea de mere de 121.206 tone constituie 182 mln. lei, fiind înregistrat un deficit de 77 mln. lei. Dosarele sunt examinate și transmise spre plată conform principiului primul

venit, primul servit.

Cine, când și cum le va compensa pierderile producătorilor de mere cărora le-au înghețat fructele în livadă, încă nu se știe. Ministrul Agriculturii, Vasile Bumacov recunoaște că nu poate spune încă nimic concret. Potrivit lui, o parte din mere și-au revenit, dar situația este complicată, pierderi sunt, iar prea multe compensații într-un an este foarte complicat pentru stat.

RUSIA VERSUS COMUNITATEA INTERNAȚIONALĂ

Între timp rușii continuă să rețină merele moldovenești la granițele sale. Zilele trecute un camion de mare tonaj a fost reținut în regiunea Omsk, la granița dintre Federația Rusă și Kazahstan. Controlul vamal a arătat că cele aproape 20 de tone de mere, pere, și struguri sunt originare din R. Moldova și Polonia. Prin urmare, fructele

au fost întoarse înapoi în Kazahstan, iar șoferul a fost amendat.

De partea cealaltă comunitatea internațională încearcă să susțină țara noastră în depășirea acestei crize. Europarla-

mentarul român Laurentiu Rebeaga, a susținut în fața Comisiei de Agricultură din Parlamentul European necesitatea mării contingentelor tarifare scutite de taxe vamale pentru R. Moldova. El s-a

referit mai exact la trei categorii de produse și anume: mere, struguri de masă și prune în stare proaspătă. În opinia sa, modificarea Regulamentului va reprezenta un sprijin concret acordat țării noastre, în contextul greutăților financiare în care se află fermierii moldoveni. Rebeaga a atras atenția colegilor săi europarlamentari că sectorul horticol din Moldova reprezintă o parte importantă a domeniului agricol, în condițiile în care oferă locuri de muncă la 250 de mii de persoane. „Uniunea Europeană trebuie să-și arate sprijinul concret pe care îl declară la nivel politic, mai ales într-un asemenea moment dificil”, crede europarlamentarul.

Vizita recentă în Canada a unei delegații de la Ministerul Agriculturii a demonstrat că cine caută, găsește. Se pare că și canadienii sunt interesați de importul

legumelor și fructelor moldovenești.

NOI PIEȚE – NOI POSIBILITĂȚI

Zilele trecute într-o emisiune televizată, ministrul Vasile Bumacov a declarat că există și o latură pozitivă în embargourile rusești. El se declară optimist și crede că situația se va schimba în scurt timp. Potrivit lui, toate aceste embargouri ne ajută să ne mobilizăm și să avem succese mari în agricultură, nu fără sprijinul din partea Uniunii Europene, desigur. Bumacov susține că nu este sens de discutat acum cu Rusia în privința ridicării embargourilor, pentru că a intervenit politicul. Potrivit lui, factori de decizie din domeniul agriculturii și alimentației din Rusia, printre care savanți cunoscuți, au făcut tot ce au putut pentru ca aceste embargouri să nu existe. „Acum ei sunt speriați și, probabil, intimidați. Cel mai obișnuit este faptul că motivele invocate nu sunt justificate”, și-a argumentat poziția Bumacov.

Ministrul declară că laboratoarele noastre dotate cu sprijinul UE sunt mai bune decât cele pe care le-a văzut la Moscova. El nu înțelege cum e posibil că vinurile moldovenești să fie considerate bune în Europa și SUA, dar pentru ruși sunt necalitative. Ministrul nu exclude că rușii ar putea să impună restricții și pentru alte produse din țara noastră.

A.R.

SERVICIILE OFERITE DE REȚEAUA FEDERAȚIEI NAȚIONALE A AGRICULTORIILOR „AGROINFÖRM”

Dezvoltarea afacerilor

- Elaborarea planurilor de afaceri (acreditați la programele IFAD și proiectul ACED)
- Asistență la elaborarea pachetului de documente pentru accesarea finanțărilor
- Asistență la efectuarea studiilor de fezabilitate a investițiilor și identificarea furnizorilor de echipamente
- Asistență la pregătirea aplicațiilor pentru accesarea subvențiilor
- Organizarea vizitelor și misiunilor de afaceri

Dezvoltarea cooperativelor de marketing

- Asistență la crearea și dezvoltarea cooperativelor de marketing
- Asistență la crearea și dezvoltarea asociațiilor profesionale pe produs
- Instruiri în dezvoltarea afacerilor și cooperativelor de marketing

Servicii de marketing

- Servicii de intermediere a producției agricole
- Oferirea informației despre prețuri și piețe
- Promovarea cererilor și ofertelor comerciale
- Elaborarea studiilor și cercetărilor de piață

Pentru informații suplimentare apelați
oficiul național de coordonare
și organizațiile regionale
ale Federației AGROinform

Tel.: 373 22 23 56 98

Fax: 373 22 23 78 30

www.agroinform.md

www.agravista.md

IURIE SENIC: „NOI NU AVEM ASTĂZI DESTULE PRODUSE ECOLOGICE CA SĂ SATISFACEM CEREREA CONSUMATORILOR”

În ultima perioadă a devenit tot mai popular obiceiul de a ne alimenta sănătos. Este un fel de modă în rândul populației. Toată lumea caută pâine sănătoasă, legume și fructe ecologice în defavoarea unor produse tradiționale, crescute cu fertilizanți și substanțe chimice. Specialiștii susțin că acest comportament ar trebui să devină un mod de viață, nu doar o acțiune la modă. Se face agricultură ecologică în R. Moldova, care este cota acestor produse pe piața noastră, cum le putem deosebi de cele tradiționale – la aceste întrebări ne răspunde Iurie Senic, șeful Serviciului producție ecologică și produse de origine din cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA).

- De când se discută în țara noastră despre agricultură ecologică?

- De când a început a se dezvolta acest sector, din anul 2003. Atunci a început procesul de elaborare a actelor normative și legislative. Prin urmare putem spune că atunci a fost punctul de pornire a agriculturii ecologice în R. Moldova. Pentru a începe o activitate este nevoie de acoperire legală. Astăzi țara noastră are o baza normativă și legislativă bine pusă la punct în ceea ce privește dezvoltarea agriculturii ecologice. Există Legea 115 privind producția agroalimentară ecologică, Hotărârea de Guvern 149 cu privire la normele metodologice de aplicare a legislației, o altă hotărâre a Guvernului prin care s-au preluat anumite reglementări ale Uniunii Europene (UE) pentru a fi în pas cu cerințele acesteia. Ulterior a fost elaborat un Program Național care nu a luat foc pentru că era necesar mai întâi să fie adoptată Strategia de Dezvoltare a Agriculturii. Iată în Strategia dată un capitol întreg este dedicat dezvoltării producției agroalimentare ecologice. S-a mers pas cu pas până am ajuns acum revenit la momentul când Guvernul a adoptat Regulamentul de utilizare a mărcii naționale „Agricultura ecologică – R. Moldova”. Este ultimul document care le dă posibilitatea producătorilor din agricultura ecologică să aplice această marcă pe eticheta produselor lor.

- Cum poate să ajungă agricultorul să poată pune această marcă pe produse?

- Până a ajunge aici, producătorul care are intenția să practice agricultura ecologică, trebuie să parcurgă mai multe etape. Mai întâi el va decide ce vrea să facă, elaborează un plan de afaceri, un caiet de sarcini și vine la Minis-

terul Agriculturii. Aici va depune aceste documente și cererea pentru înregistrare, după care noi îi oferim informații despre organismele de inspecție și certificare, care sunt autorizate și acreditate în acest domeniu. Ulterior el alege un organism de inspecție cu care o să lucreze și putem spune că astfel începe munca. Potrivit legii, este nevoie de o perioadă de conversiune. Pentru culturile anuale și cereale perioada este de doi ani de zile, pentru cele multianuale este trei ani. În această perioadă producătorul participă la seminare și cursuri de perfecționare, iar organismul de inspecție îl monitorizează. La sfârșitul perioadei de conversiune, dacă sunt respectate toate condițiile, el obține certificatul ecologic. Ca să obțină marca de care am vorbit mai sus pentru un anumit produs, după ce elaborează eticheta, depune cerere tot la noi. Având această marcă pe produs, el demonstrează că acesta este ecologic și monitorizat strict de organismele de inspecție. Marca se obține fără plată, doar că producătorul este obligat să mențină tehnologiile de producție agroalimentare ecologice. Condițiile se știu: fără utilizarea produselor chimice de sinteză, material modificat genetic etc.

- Sunt mulți agricultori care vor să treacă la agricultura ecologică?

- În prezent avem în țară 62 mii de ha pe care se cultivă produse agroalimentare ecologice, de către 61 de agenți economici. Anul trecut au fost exportate 80 mii de tone de produse ecologice: cereale, floarea soarelui, soia, porumb etc. Avem și vie ecologică din care se produce vin ecologic, mai sunt circa 1000 ha de plante medicinale și aromatice, din care se produc uleiuri eterice care sunt exportate în proporție de 99,9 %. Avem cireșe eco-

gice, mere ecologice care sunt stocate în frigidere și depozite. Sunt câteva ha de legume în sere încadrate în circuitul agroalimentar ecologic, iar întrebarea care ne preocupă este includerea lor completă în ciclul de producere, procesare și comercializare. Avem cartofi, morcov, sfeclă, ceapă, usturoi, bostănoase – toate ecologice. Desigur că este necesar ca să crească numărul celor care fac agricultură ecologică. Toată lumea deja are experiență în obținerea produselor convenționale, cunosc cum să folosească materiale de sinteză și îngrășăminte. În agricultura ecologică toate acestea sunt excluse. Pentru a obține un produs ecologic, trebuie să înlocuim substanțele chimice cu cele organice și biologice. Aceste acțiuni necesită mai multă atenție și muncă în agricultură. Produsul obținut este unul fără reziduuri, pesticide, substanțe nocive, va arăta mai modest decât alte produse de pe piață și va costa mai scump.

- Este interesat consumatorul nostru de produse ecologice?

- Noi toți trebuie să ducem un mod de viață sănătos prin consumul produselor ecologice. Se spune că folosind alimente sănătoase, nu ne alimentăm, dar ne tratăm. Costul produselor ecologice nu este de 2-3 ori mai mare decât cele tradiționale, poate vreo cu 20-30 % la sută, astfel compensându-se cheltuielile pentru efortul mai mare depus. În magazine ele sunt separate de celelalte produse și este plasată informația precum că sunt ecologice. Câțiva ani în urmă nu erau tare populare produsele ecologice. Acum însă avem o dilemă:

cererea e foarte mare, dar oferta este mică. Noi nu avem astăzi destule produse ecologice ca să satisfacem cererea consumatorilor. Se cultivă multe cereale, oleaginoase etc și mai puțin produse curente agroalimentare pe care consumatorul le solicită permanent. Prin urmare cererea este foarte mare atât în țară, cât și peste hotare, așa că agricultorii care doresc să înceapă o afacere în acest domeniu vor avea unde își vinde produsele.

- Cum contribuie statul la dezvoltarea acestui sector al agriculturii?

- Din 2007 Guvernul alocă subvenții pentru dezvoltarea agriculturii ecologice. Până în 2011 se alocă subvenții la ha în perioada de conversiune, din 2012 se alocă subvenții la înființarea plantațiilor multianuale: vii și livezi, înființarea plantațiilor cu produse etero-oleaginoase și plante medicinale. Dacă să comparăm cu subvențiile care se dau în Europa, este clar că suntem mult în urmă la acest capitol. Dar este important că Guvernul a recunoscut că agricultura ecologică este o prioritate și azi are posibilitate să aloce anumite subvenții. De exemplu, la înființarea unui ha de livezi se dau 20 mii lei, pentru cei care fac agricultură ecologică se dau 25 mii. La 10 ha se adună o sumă frumoasă ceea ce îi permite producătorului să își acopere o parte din cheltuieli.

- Cu ce probleme se confruntă cei care practică agricultură ecologică?

- Sunt două mari probleme. Prima este consolidarea terenurilor, pentru că pe jumătate de ha poți să faci doar o agricultură

de subzistență. Este necesar de a consolida terenurile cu suprafață de minimum 5 ha și maximum 50. Până în acest an nu a existat o limită în acest sens. Dar s-a constatat că pe o suprafață de minim 5 ha poți face o rotație de 5 culturi și indiferent de condițiile agroclimaterice nu toate culturile vor fi afectate, iar pierderile vor fi mai mici. În 2013 UE a aprobat 3 regulamente foarte interesante cu privire la susținerea agriculturii ecologice. Subvențiile, o parte din fonduri nerambursabile, sunt foarte atractive. Însă a fost prevăzută o grilă. De exemplu, la un ha de culturi anuale în perioada de conversiune se dau 350 de euro anual, însă trebuie respectate condițiile: minim 0,5 ha până la 50 ha. Dacă respectă această condiție, ai 100 % subvenții europene. Cei care au între 50 și 100 ha vor primi 75 % la sută din subvenții, alții care practică agricultura eco pe o suprafață cuprinsă între 100 și 200 ha, vor primi 50 %. Astfel, cu cât e mai mare suprafața, cu atât scade suportul european, pentru că produsele agroalimentare ecologice nu pot fi crescute pe scară largă. Atunci vrei, nu vrei, dar te vei confrunta cu diferite situații și vei fi nevoit să utilizezi substanțe chimice, iar produsele nu mai pot fi considerate ecologice. Calitatea este pe primul plan. A doua problemă vizează protecția plantelor la produse biologice. Avem în registrul național o gamă largă de produse care pot fi folosite în agricultura ecologică, dar ele nu acoperă tot segmentul de protecție. Multe produse utilizate peste hotare nu le putem importa pentru că legislația nu permite. Trebuie să treacă o perioadă lungă pentru înregistrare, omologare și costurile pentru aceste procese sunt foarte mari.

- Putem considera legumele de la țară, din grădina bunelor noastre, produse eco?

- Producția ecologică este strict reglementată de acte și norme legislative. Produsele de care vorbiți dvs. care se obțin în gospodăria țărănilor ce nu utilizează foarte drastic substanțe chimice, îngrășăminte minerale, au locul lor pe piață. Ele pot fi marcate sub denumirea produselor de origine: de ex Dondușeni, Pocrovca, sau specialități tradiționale garantate, ce înseamnă că acel care le produce știe foarte bine cum să o facă. Există și în cazul acestor produse o marcare

specială, sunt câțiva pași simpli, dar concreți, pe care trebuie să le facă agricultorul ca să pună această etichetă pe produsele care le-a strâns din grădină și le-a adus la piață. La Minister înregistrăm aceste produse, le introducem într-un registru special. După ce agricultorul a elaborat un caiet de sarcini unde e scrisă tehnologia de producere, verificăm situația de pe teren. Dacă totul este în ordine, ministerul eliberează autorizare de produs de origine sau specialitate tradițională garantată pentru persoana sau gospodăria dată.

- Gurile rele spun că solurile noastre sunt pline de pesticide. Avem șansa la o agricultură cu adevărat ecologică?

- Solurile noastre nu sunt afectate în așa măsură cum susțin unii specialiști. Solul este un organism viu, care permanent se dezvoltă, se curăță, se dezinfectează. E clar că acolo unde pe vremea URSS au fost depozite de păstrare a produselor de uz fitosanitar și a îngrășămintelor, acolo solul nu este potrivit. Dar vorbim despre o suprafață de 20 - 50 metri pătrați. În 5 - 7 ani și această suprafață se poate de ameliorat. Celelalte soluri sunt bune, nu au putut demonstra nici savanții de la Academia de Științe că sunt poluate. Dimpotrivă, cu sprijinul unor organisme neguvernamentale, altor instituții de cercetări am arătat că nu e chiar așa cum se vorbește.

- Care sunt perspectivele de dezvoltare a agriculturii ecologice în țara noastră?

- Astăzi avem circa 3 % din suprafața agricolă încadrată în circuitul agroalimentar ecologic. Potrivit Strategiei de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, ne dorim să ajungem în 2020 la circa 10 %. Eu sunt sigur că o să depășim acest procentaj. Avem reputație bună, suntem recunoscuți la nivel european. În multe cazuri nu ne ducem noi să învățăm de la ei, dar vin ei să învețe de la noi. Avem tehnologii și o parte din produsele necesare pentru a obține alimente cu o no-civitate mult mai scăzută decât chiar permit standardele și normele. Avem specialiști, instituții de cercetări cu laboratoare speciale care pot să intervină în momente critice. Prin urmare avem toate șansele pentru a reuși.

- Vă mulțumim.

Arina ROȘCA

AGRICULTORII MOLDOVENI LA INDAGRA 2014

În perioada 29-31 octombrie Federația AGROinform a organizat o vizită la manifestarea expozițională Indagra, dedicată echipamentelor și produselor pentru agricultură, zootehnie și industria alimentară, care are loc în fiecare an în București, România. La eveniment au participat 19 fermieri, membri ai cooperativelor de colectare a laptelui și membri ai cercurilor de studiu pentru tinerii fermieri.

Aceștia au avut posibilitatea de a vizita conform domeniilor de interes saloanele tematice: echipamente și utilaje pentru prelucrarea cărnii, industria de panificație, prelucrarea laptelui, procesarea legumelor și fructelor, precum și produse alimentare – în cadrul INDAGRA FOOD. Ei au avut posibilitatea să vadă: tractoare, noi ge-

nerații de motoare, instalații de biogaz, sere și solarii, instalații de stocare, fabrici de nutrețuri combinate, sisteme de selectare a semințelor, uscătoare de cereale. În cadrul secțiunii zootehnice fermierii moldoveni au luat cunoștință cu rasele productive de taurine, ovine, caprine și cabaline, precum și păsări de rasă. Participanții de asemenea au vizitat pavilioanele destinate industriei ambalajelor.

În cadrul acestei vizite fermierii moldoveni au putut cunoaște tehnologiile moderne din agricultură și industria alimentară, aplicate în Europa și au luat datele de contact ale agenților economici pentru a procura un șir de echipamente în viitor și ași moderniza afacerile. Participanții au fost interesați în special de echipa-

mente pentru înzestrarea liniilor de procesare a laptelui, echipamente agricole de prelucrare a solului, de păstrare a cerealelor și cele ce vizează producerea energiei alternative.

Vizita a fost finanțată de către AGROinform, în cadrul proiectului "Sporirea Competitivității Sectorului Agricol în Moldova", finanțat de către WE EFFECT, Suedia.

Vadim CODREANU

PREȚURILE DIN ROMÂNIA, DE TREI ORI MAI MARI DECÂT LA NOI

Alexei Micu este unul dintre fermierii moldoveni care a venit anul acesta la Târgul Indagra, pentru a vedea cum arată agricultura românească. Fermierul lucrează 600 de hectare de teren agricol și spune că anul acesta este mulțumit de recolta de păioase. Mai încântat este de livada sa de nuci care a intrat pe rod și aduce profit. „Am citit în presă românească precum că agricultorii români sunt tot mai interesați de nuc. Este o afacere bună, însă trebuie să aștepti cinci ani ca să poți vinde. Eu nu dau la export, ci doar pe piața noastră, că și în Moldova e cerere”, a spus Alexei Micu, pentru un portal agricol românesc.

Ceea ce l-a șocat pe agricultorul moldovean venit

la Indagra pentru prima dată sunt prețurile. Potrivit lui, nivelul acestora este cam de trei ori mai mare, decât în Moldova, dar partea bună este că acest nivel este valabil și pentru produsele agricole, ceea ce îl motivează să intre pe piața românească. „Nucile aici se vând și cu 20 de kilogramul. În Moldova sa dau cam cu 7-8 lei românești, iar dacă am vinde aici, am scoate mai mulți bani. La fel și în cazul prunelor”, susține Micu.

Agricultorul crede că prețurile mai mari la produsele agricole este cauzat și de impozitare. Astfel, în Moldova, TVA-ul este de 20%, însă pentru produsele agricole, taxa pe valoare adăugată este de 8%.

AGROinform PROMOVEAZĂ TEHNOLOGIILE MODERNE ÎN ZOOTEHNIE

Un grup de producători agricoli din Moldova, printre care tineri agricultori și reprezentanți ai cooperativelor de colectare și vânzare a laptelui, au vizitat o fermă de vaci din localitatea Târzii, județul Vaslui, România. Ferma este situată pe drumul de la Crasna la Huși și poate fi văzută de către moldovenii care pleacă la București sau în Sudul României. Proprietarul fermei, Adrian Porumboiu a preluat niște grajduri vechi, le-a demolat în cea mai mare parte și a construit grajduri cu tehnologie Westfalia.

Actualmente ferma este impecabilă. Ea a fost repusă în funcțiune în 2007, după o modernizare care a durat doi ani, cu suportul unui proiect SAPARD de 2 milioane de euro. Inițial, la fermă au fost aduse 60 de vaci Holstein din Germania. Capacitatea fermei este de 580 de vaci. Actualmente ferma întreține 500 de vaci. Ferma este tehnologizată începând de la hrănirea animalelor până la scărpitul automat pentru vaci. Animalele din fermă ascultă muzică clasică, iar administratorul fermei spune că vacile de aici câștigă concursuri de frumusețe la nivel național.

La fermă sunt două grajduri cu stabulație liberă, cu front de furajare, cușete de odihnă,

adăpători independente, sistem de jaluzele verticale, care se închid automat în funcție de intensitatea vântului. Fiecare grajd e dotat cu senzori de vânt și de temperatură. Fiecare animal are un cip electronic. În funcție de ce spun cipurile electronice, vacile își primesc rația de concentrate după producția de lapte pe care o oferă. Dacă a mai intrat o dată, nu i se mai dă: este recunoscută automat și cade trapa. Fronturile de furajare și cușetele sunt franțuzești.

Plugurile racloare împing dejectiile spre bazinul de captare. Dacă se întâmplă să ajungă la piciorul unei vaci, plugul se oprește automat datorită unui senzor, până când animalul ridică piciorul și abia

apoi își poate continua cursa. Sala de muls de tip Westfalia are 2x10 posturi. Un calculator central citește cipul fiecărei vaci și urmărește ce producție de lapte a dat, anunță perioada când intră în călduri etc. Reține modul de deplasare a vacii, numărul de pași făcuți, iar dacă face mai mulți pași, atunci înseamnă că vaca este în călduri.

Producția medie zilnică este de 28 de litri de lapte pentru fiecare vacă. Dacă un animal este depistat cu mai

multe celule somatice în lapte, fenomen reflectat prin modificarea conductivității electrice, nu mai este mulsă. «Cilindrul hidraulic îi trage aparatul, așteaptă mulgerea tuturor vacilor, și, când i se dă drumul, trece printr-un culoar, unde există două antene care citesc cipul. O dirijează într-un cabinet medical și îl avertizează pe medicul veterinar: ai o vacă în cabinet, are ceva, trebuie să mergi s-o vezi», susține proprietarul fermei.

Ferma are instalate ventilatoare în grajduri și în sala de așteptare. Inclusiv o instalație

pentru umectarea aerului. Grajdul are 3.000 de metri pătrați, cu structură ușoară, zincată. Zidul are doar 140 de centimetri de la sol. Jaluzelele sunt din pânză specială, care lasă aerul să treacă. Pe mijloc este un culoar de retragere a vacilor de la sala de muls. Grajdul respectă toate standardele de spațiu și volum de aer. Materialul seminal pentru fermele lui Porumboiu este cumpărat, preponderent, din SUA. Proprietarul păstrează toate vițelele. Tăurașii de două-trei săptămâni îi vinde la o firmă care îi

duce la restaurantele din Italia. Piața de desfacere a laptelui este o fabrică de procesare a laptelui, care aparține aceluiași stăpân.

Fermierii moldoveni, au rămas impresionați de cele văzute, au făcut fotografii pentru eventuale proiecte, și-au făcut notițe. În rezultatul vizitei, beneficiarilor le-a crescut entuziasmul în privința afacerilor în agricultură, iar cei mai tineri dintre participanți, chiar au intenții de a dezvolta astfel de ferme.

Grigore DARABAN

VINURILE MOLDOVENEȘTI DEVIN CUNOSCUTE ÎN LUME

Doar 15-20 la sută din vinurile moldovenești sunt exportate pe piața din Uniunea Europeană (UE), declară Vasile Bumacov, ministrul agriculturii. Potrivit acestuia, cea mai mare parte a vinului nostru (60%) este exportată pe piața din CSI, dintre care cel mai mult ajunge în Belarus (35 la sută). El susține că în următorii ani exportul băuturilor alcoolice produse în R. Moldova se va extinde nu numai în țările UE, ci și în alte țări din întreaga lume, toate aceste realizări fiind posibile datorită creării Oficiului Național al Viei și Vinului (ONVV).

Ministrul susține că în pofida problemelor legate de embargoul vinului impus de Rusia, sprijinul acordat de UE a compensat o parte din pierderi pe care le-au suportat producătorii de vin. El consideră că exporturile vor fi diversificate în viitorul apropiat: „S-a deschis piața din SUA și China, veți vedea în următorii doi ani cât de mult vor crește exporturile”, a subliniat Bumacov.

Într-adevăr vinurile moldovenești ajung să fie tot mai cunoscute pe piața internațională. Recent mai mulți producători moldoveni de vinuri de calitate și-au prezentat produsele la o expoziție din Polonia. Participarea la acest eveniment

este parte a programului de marketing al ONVV, scopul căruia este diversificarea piețelor de export pentru vinurile moldovenești și extinderea celor existente. În cadrul unei conferințe de presă, Sergiu Botezatu, reprezentantul USAID în Moldova a declarat că evenimentul din Polonia a avut loc exact la un an după ce Rusia a sistat importul de produse vinicole moldovenești. Potrivit lui, ramura vinicolă trece printr-o perioadă grea a reorganizărilor profunde, dar rezultatele pozitive nu întârzie să apară. El spune că 80% din legislație și acte normative au fost modificate, ceea ce a permis sectorului mai bine decât altele să se alinieze la condițiile și standardele UE. Botezatu a apreciat pozitiv crearea ONVV, dându-l drept un exemplu de succes al partenariatului public – privat. Oficiul elaborează principalele politici pentru dezvoltarea sectorului și este

condus de reprezentanții ramurii și ai statului.

Vinurile mai multor companii din republică au fost prezentate și la cea mai importantă expoziție anuală din Quebec, organizată la Montreal la începutul lunii noiembrie. Aici a fost organizat un salon de prezentare și degustare a vinurilor de la noi, la care au participat somelierii și jurnaliști de specialitate din Quebec, dar și reprezentanți ai comunității moldovenilor din regiune. Delegația moldovenească condusă de viceministrul Vlad Loghin a luat cunoștință de condițiile de import și comercializare a băuturilor alcoolice pe piața din Quebec. Loghin a avut o întrevedere cu șeful uneia dintre cele mai importante rețele de supermarket din provincie, cu care a discutat subiecte ce vizează importul fructelor și legumelor din țara noastră.

Degustarea în direct a vinurilor noastre la postul TV american „Fox News”

este la fel rezultatul promovării acestui produs în SUA de către ONVV, care a angajat-o în acest scop pe Christy Canterbury, expertă în vinuri. Ea susține că prețul vinului moldovenesc pe rafturile magazinelor din SUA ar trebui să varieze între 10 și 35 de dolari (148 de lei – 520 de lei). Christy Canterbury este printre zece cele mai bune specialiste în vinuri din SUA. Ea a declarat în cadrul emisiunii respective că vinurile moldovenești sunt minunate. Potrivit ei, aceste vinuri erau apreciate în Rusia, care cumpăra tone. „Însă știți ce se întâmplă atunci când poporul rus iubește ceva? Președintele lor instituie restricții și așa s-a întâmplat în cazul vinurilor moldovenești”, susține Canterbury. Prezentatoarea emisiunii i-a îndemnat pe toți ca, până când Putin se va răzgândi, să meargă în R. Moldova și să cumpere vinuri.

A.R.

A FOST SIMPLIFICATĂ PROCEDURA DE OBTINERE A CERTIFICATULUI FITOSANITAR

Guvernul a aprobat Regulamentul privind crearea și funcționarea ghișeului unic pentru eliberarea certificatului fitosanitar pentru export/reexport. Noul Regulament reduce procedurile de eliberare a certificatului fitosanitar pentru export, în special elimină obligativitatea a patru din șapte documente solicitate anterior de la agenții economice.

Eliminarea acestora

a fost posibilă datorită înglobării și internalizării documentelor în cauză în procedurile interne ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor (ANSA). De asemenea, după punerea în aplicare a noului Regulament, agentul economic va avea de efectuat doar două vizite la oficiile teritoriale ANSA, în locul celor cinci efectuate în prezent. Astfel, a fost eliminată

obligativitatea prezentării actului privind efectuarea controlului fitosanitar și a certificatului de expertiză de carantină a plantelor și produselor de origine vegetală. Este exclusă și necesitatea prezentării repetate a facturii fiscale și a contractului de vânzare-cumpărare (export), acestea fiind prezentate o singură dată la orice subdiviziune ANSA.

Realizarea acestor mă-

suri necesită efectuarea schimbului automatizat de informație dintre oficiile ANSA și centrul de carantină fără implicarea agenților economici. În rezultatul aplicării Regulamentului se estimează reducerea costurilor de obținere a certificatului fitosanitar la export suportate de agenții economici cu 70% și reducerea timpului de așteptare cu 50%. Necesitatea reformei a fost identificată în urma

consultărilor din cadrul ședințelor Consiliului Economic al Prim-ministrului, cu participarea reprezen-

tanților producătorilor și exportatorilor de produse de origine vegetală și experților din domeniu.

TERMENUL DE APLICARE PENTRU PROGRAMELE DE GRANTURI A FOST EXTINS

Primul program de grant este destinat grupurilor de producători și vizează investiții în utilaje și tehnologii post-recoltă pentru sectorul fructelor și legumelor. Bugetul total al acestui program este de 7 milioane de dolari. Producătorii agricoli vor beneficia de suport tehnic gratuit pentru formarea grupurilor de producători, dar și finanțare pentru aplicarea tehnologiilor moderne post-recoltă.

Granturile investițio-

nale sunt destinate grupurilor de producători din sectorul horticol. Grupurile de producători trebuie să fie constituite din cel puțin 5 membri (persoane juridice și/sau persoane fizice (ÎI, GT) cu activitate individuală de minim 3 ani în acest sector. Grantul este destinat pentru procurarea echipamentului tehnologic și utilajului post-recoltă: linii de sortare, spălare, calibrare, împachetare, uscătorii, etc. și va constitui

50% din investiția totală, cu un plafon de 350,000 dolari SUA per grup de producători.

Al doilea program de

grant post-investițional este destinat managementului durabil al terenurilor, cu un buget total de 3 milioane de dolari. Producătorii

Agencia pentru Intervenții și Plăți în Agricultură (AIPA) atenționează producătorii agricoli interesați să participe la Programele de granturi investiționale, că a fost extins termenilor de aplicare până la 15 decembrie 2014.

agricultori vor beneficia de finanțare pentru aplicarea practicilor agricole prietenoase mediului. Granturile post-investiționale sunt destinate producătorilor agricoli cu activitate individuală de minim 3 ani care, începând cu noiembrie 2013, au investit în utilaje agricole și echipamente performante (utilaje pentru conservarea solului, mașini pentru fărâmițarea resturilor vegetale, combinatoare cu subsolieră) și care au

aplicat practici agricole de management durabil al terenurilor (practici conservative în livezi, fâșii de filtrare, fâșii bufer, bariere vegetative anti-eoliene, etc.). Granturile investiționale vor constitui 50% din investiția totală, cu un plafon de 20 mii dolari.

Dosarele de aplicare pot fi depuse la oficiile teritoriale ale Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA) până la data de 15 decembrie 2014.

DREPTURILE ANGAJAȚILOR DIN AGRICULTURĂ TREBUIE RESPECTATE

Pe lângă faptul că agricultura, în starea ei, rămâne să fie una din ramurile de bază a economiei republicii, sectorul reprezintă locul de muncă de o viață a unei categorii considerabile de cetățeni. Caracterul sezonier, dependent de condițiile climaterice a lucrului cu pământul, își pune amprenta și pe modul în care angajatorii și salariații realizează dreptul la odihna binemeritată. Toate persoanele, angajate în câmpul muncii în țara noastră, trebuie să beneficieze de concediu de odihnă anual plătit.

Dreptul la concediu, alături de alte drepturi fundamentale, este garantat de Constituția Republicii Moldova, în care la art. 43 este prevăzut: "Salariații au dreptul la protecția muncii. Măsurile de protecție privesc securitatea și igiena muncii, regimul de muncă al femeilor și al tinerilor, instituirea unui salariu minim pe economie, repaosul săptămânal, concediul de odihnă plătit, prestarea muncii în condiții grele, precum și alte situații specifice". Mai mult ca atât, acest drept nu poate fi obiectul vreunei limitări sau renunțări. Codul Muncii prevede expres, în articolul 112 alineatul (2): "Orice înțelegere prin care se renunță, total sau parțial, la acest drept (la concediul anual de odihnă - n.a.) este nulă". Patronii au obligațiunea să acorde, în fiecare an de muncă, tuturor salariaților, un concediu de odihnă plătit, cu o durată minimă de 28 de zile calendaristice, cu excepția zilelor de sărbătoare oficiale nelucrătoare.

Unele categorii de salariați din agricultură beneficiază de concedii suplimentare. Ne referim la părinții care au doi, sau mai mulți copii minori, cu vârsta mai mică de 14 ani, astfel unul din părinți va avea un concediu suplimentar, plătit, cu o durată de 4 zile calendaristice. Salariații care lucrează în condiții

pe de o parte, iar pe de altă parte, pentru satisfacerea intereselor tuturor salariaților. În asemenea mod, întocmind graficul concediilor, patronii vor ține cont nu numai de necesitățile întreprinderii, dar și de dorința salariaților. La programarea concediilor de odihnă unii angajați beneficiază de facilități. Codul Muncii prevede pentru salariații ale

se stabilește în contractul colectiv, sau cel individual de muncă și nu poate fi mai mică decât valoarea unui salariu mediu lunar, calculat pentru munca din ultimele 12 luni calendaristice precedente actualului concediu. Acordarea cu întârziere a indemnizației de concediu, adeseori odată cu salarizarea lunară a tuturor lucrătorilor,

odihnă înainte de expirarea termenului menționat. Este vorba despre femei, înainte de concediul de maternitate sau imediat după el și salariați, care nu au împlinit vârsta de 18 ani. În vechimea, care dă dreptul la concediu se includ: timpul când salariatul a lucrat efectiv; timpul când salariatul nu a lucrat de fapt, dar i s-a menținut locul de muncă; absențele forțate în legătură cu eliberări, ori transferări nelegitime din serviciu; timpul când, din diferite motive, salariatul nu a lucrat, dar a fost păstrat locul de muncă.

În vechime nu se includ: timpul absențelor nemotivate; perioada aflării în concediu pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 6 ani; perioada aflării în concediu neplătit cu o durată mai mare de 14 zile calendaristice; unele cazuri de suspendare a contractului individual de muncă (cu excepția concediului de maternitate; boală sau traumatism; carantină; urmare a unui curs de formare profesională sau de stagiere cu ieșirea din activitate pe o perioadă mai mare de 60 de zile calendaristice).

CEREȚI RESPECTAREA DREPTURILOR DVS.

Deși prevederile Codului Muncii garantează înștiințarea din timp a salariatului despre data acordării concediului de odihnă, totuși acesta este oferit de patron la cererea scrisă a angajatului. La solicitarea expusă în cerere, angajatorul poate acorda concediul anual de odihnă divizat în două, sau mai multe părți. Acest aspect poate surveni și la solicita-

rea angajatorului, precum și amânarea concediului, doar cu acordul scris al salariatului. Tot numai în baza unui acord scris, salariatul poate fi rechemat din concediu, în virtutea unor situații de serviciu neprevăzute, care fac necesară prezența la locul de muncă. Angajatorul va emite o dispoziție scrisă, în care se v-a indica data când angajatul va beneficia de restul concediului de odihnă. Codul Muncii obligă patronul să-i acorde salariatului restul concediului până la sfârșitul anului calendaristic. În cazul unor circumstanțe de excepție, concediul de odihnă nefolosit sau folosit parțial în anul curent, va fi acordat, cel târziu, în anul viitor, împreună cu următorul concediu de odihnă, ori separat, la dorința salariatului. Pentru toate concediile anuale de odihnă nefolosite în anii precedenți, indiferent de vechime, angajatorul va plăti salariatului la încetarea relațiilor de muncă, o compensație, în mărimea unui salariu mediu lunar pentru fiecare concediu nefolosit.

Tuturor ne este cunoscut caracterul sezonier al muncii din agricultură. Foarte des contractele individuale de muncă sunt încheiate pe o perioadă determinată de timp sau de necesitatea îndeplinirii numai a unor lucrări. Salariaților angajați la lucrări sezoniere, sau care au încheiat contract individual de muncă pe un termen de până la 2 luni, la încetarea contractului în legătură cu expirarea termenului acestuia, li se va plăti o indemnizație, având la baza calculului durata sezonului.

Veaceslav CIOLACU,
inspector de muncă
Inspecția Teritorială
de Muncă Cimișlia

vătămătoare, nevăzătorii și tinerii în vârstă de până la 18 ani beneficiază de un concediu de odihnă anual suplimentar plătit cu durata de cel puțin 4 zile calendaristice. Lucrătorii în condiții vătămătoare pot negocia și stabili în contractele colective de muncă o altă durată, mai mare, a unui concediu de odihnă anual suplimentar plătit.

CUM SE ACORDĂ CONCEDIILE DE ODIHNĂ

Acordarea concediilor de odihnă se programează, în mod obligatoriu, la finele anului curent, pentru anul viitor. Acest lucru este necesar pentru a asigura buna funcționare a întreprinderii,

cărora soții se află în concediu de maternitate acordarea, la cerere, a concediului anual de odihnă concomitent cu concediul soților. Salariaților în vârstă de până la 18 ani, părinților care au doi și mai mulți copii de până la 16 ani, sau un copil invalid, dar și părinților singuri, care la fel au la îngrijire un copil de până la 16 ani, concediile de odihnă li se acordă în perioada de vară sau, în baza unei cereri scrise, în orice altă perioadă dorită a anului.

Angajatorii sunt obligați să preîntâmpine salariații, în scris, cu cel puțin două săptămâni înainte, despre data începerii concediului de odihnă și vor asigura plata indemnizației de concediu, cu cel puțin 3 zile înainte de începerea acestuia. Mărimea indemnizației de concediu

este o încălcare destul de frecventă a legislației muncii.

DE CE SE ȚINE CONT LA ACORDAREA CONCEDIULUI

La întocmirea graficului concediilor de odihnă și nemijlocit înainte de acordarea acestuia, atât angajatorii, cât și salariații lor, trebuie să țină cont de vechimea în muncă, care dă dreptul la concediul de odihnă anual. Pentru angajații la primul loc de muncă, pentru primul an din cariera de muncă, concediul se acordă nu mai târziu decât până la expirarea primelor 6 luni de activitate. Sunt și alte categorii de angajați, cărora li se permite să-și folosească concediul de

SOLICITAȚI BILETE PENTRU SANATORII

Casa Națională de Asigurări Sociale (CNAS) reamintește agenților economici, angajații cărora nu au constituit o organizație sindicală, că sunt în drept să solicite direct la casele teritoriale de asigurări sociale biletele de tratament balneo-sanatorial, compensate în proporție de 80%. Șefa Direcției generale finanțe și asigurări sociale din cadrul CNAS, Elena Costin, a declarat că pentru anul 2014 s-au alocat 30 de

milioane de lei, bani din care au fost procurate peste 6 mii de bilete în sanatorii pentru persoanele asigurate. Orice agent economic poate solicita aceste bilete compensate pentru angajații săi, proporțional sumei contribuțiilor transferate către bugetul asigurărilor sociale de stat. Angajatorul decide cărui angajat să-i fie oferit biletul obținut, în funcție de vechimea în muncă sau de performanțele la locul de muncă. Unul

și același salariat nu poate pretinde la un bilet compensat parțial în sanatoriu mai des decât o dată la 3 ani. Elena Costin a mai spus că unii agenți economici evită să solicite aceste bilete de la CNAS, motivând că nu au timp să meargă la casele teritoriale și să completeze formularele necesare, iar salariații nici nu știu că sunt lipsiți de dreptul de a beneficia de tratament balneo-sanatorial. Un motiv al interesului mai

scăzut al unor angajatorii este că perioada de recuperare în sanatorii este de 18 zile, iar concediile oferite salariaților sunt mai scurte. CNAS acordă bilete de tratament în sanatorii din Dubăsari, Vadul-lui-Vodă, Cahul, Călărași, Chișinău, dar și din Ucraina: Sergheevca și Truscaveț. În medie, un bilet la sanatoriu costă aproape 6 mii de lei, iar 80% din cost sunt acoperite din bugetul asigurărilor sociale de stat.

CUN NE PREGĂTIM PENTRU GRIPA SEZONIERĂ?

În jur de 150 de mii de doze de vaccin antigripal au ajuns în R. Moldova și au fost transmise Centrului Național de Sănătate Publică (CNSP), care le distribuie instituțiilor medicale primare din țară. În sezonul curent vor fi imunizați copiii și adulții expuși unui risc înalt al complicațiilor cauzate de gripă, cei cu maladii cronice, gravidele, copiii din orfelinate, case și școli internat, bătrânii și persoanele cu dizabilități din aziluri, precum și alte categorii de populație aflate în grupele de risc.

Într-un comunicat de presă difuzat de Compania Națională de Asigurări în Medicină (CNAM) se spune că vaccinurile au fost achiziționate din fondul măsurilor de profilaxie al instituției. Specialiștii din cadrul CNAM declară că vaccinul „Influvac” este recomandat de Organizația Mondială a Sănătății (OMS) pentru sezonul 2014-2015. În fiecare an structura genetică a virusurilor de gripă suportă mutații, care fac necesară reformularea anuală a vaccinurilor anti-gripale. Lotul de vaccin a fost adus în țară cu respectarea condițiilor lanțului frigoric neîntrerupt, confirmat prin dispozitive speciale de înregistrare a temperaturii. Valoarea totală a lotului de vaccin antigripal de producție olandeză constituie șase mln 330 mii lei.

Specialiștii ne informează că vaccinarea împotriva gripei se poate realiza în instituțiile medicale publice și private, la locul de trai, după indicațiile medicului de familie. Potrivit unui ordin al Ministerului Sănătății (MS) pentru vaccinarea contra gripei sezoniere în acest an sunt programate următoarele categorii de populație:

bolnavii cu astm bronșic, insuficiență renală, respiratorie și cardiovasculară, diabet zaharat, patologii imunodeficitare, inclusiv HIV/SIDA, recipienți ai organelor transplantate, bolnavi de tuberculoză și copiii din focarele de tuberculoză, gravide, copiii din orfelinate, case și școli internat, sanatorii, bătrânii și invalizii din aziluri, etc. La fel au fost programate pentru vaccinarea antigripală cadrele care au un risc profesional sporit de îmbolnăvire: lucrătorii instituțiilor medicale, personalul instituțiilor de asigurare socială și din centrele de plasament, orfelinatelor, caselor și școlilor internat, sanatoriilor pentru copii, personalul azilurilor pentru bătrâni și invalizi, etc. Pentru ceilalți vaccinul este contra cost, prețul fiind în jur de 250 de lei. Serul este administrat la centrele medicale private.

MEDICII ATENȚIONEAZĂ

Specialiștii din cadrul MS precizează că gripa este cauzată de un virus care atacă, în primul rând, nasul, gâtul și bronhiile și uneori plămânii. De obicei,

infecția durează o săptămână și se manifestă prin apariția bruscă a febrei, dureri de cap, slăbiciuni, tuse, dureri în piept și articulații, etc.

Virusul gripei se transmite ușor de la o persoană la alta prin particule eliminate de cel infectat, prin tuse sau strănut. Acestea intră în corp prin nas sau gât. Într-un interval de 1-4 zile apar primele simptome. Boala se răspândește extrem de rapid în rândul populației, mai ales în locuri aglomerate. Vremea rece și uscată favorizează supraviețuirea virusului pentru o perioadă mai îndelungată în afara organismului, de aceea sezonul epidemiei este iarna și primăvara devreme.

Ca să evitați să vă îmbolnăviți de gripă, încercați să nu intrați în contact direct cu persoanele infectate. Dacă v-ați îmbolnăvit, păstrați distanța față de alte persoane pentru a nu le infecta și nu ieșiți la serviciu. Dacă nu veți merge la muncă, școală sau alte locuri publice, veți proteja multă altă lume de îmbolnăvire. În caz că strănutați sau tușiți, acoperiți-vă gura și nasul cu o batistă sau un șervețel. Evitați spați-

ile închise și aglomerate, unde șansele de a întâlni persoane infectate sau de a împrăști virusul sunt maxime. Spălați-vă des pe mâini, pentru că această acțiune omoară virusii și bacteriile. Evitați să vă atingeți ochii, nasul și gura! Virusii se răspândesc cel mai des când o persoană atinge ceva care este contaminat și apoi duce mâna la ochi, nas sau gură. Medicii ne atenționează că gripa este o boală molipsitoare, uneori cu complicații grave. Numai respectând indicațiile lor, vom putea preveni îmbolnăvirea și evita cazurile grave, iar adresarea la timp după asistență medicală și îndeplinirea indicațiilor date de medic vă va ajuta să vă însănătoșiți.

PENTRU PROFILAXIE

În scop profilactic populației i se recomandă utilizarea produselor

medicamentoase antivirale, care vor fi aplicate conform instrucțiunilor de utilizare și după consultarea medicului de familie. Concomitent se recomandă de a include în alimentație produse preponderent de natură vegetală cu un conținut sporit de fitocide – ceapă, usturoi, lămâie, coacăză, suc de ridiche, ceai de măcieșe; inclusiv și produse apicole (propolis, miere de albină). De asemenea, la menținerea sănătății și rezistenței sporite a organismului față de bolile infecțioase contribuie plimbările la aer liber și călirea organismului în general.

Un rol important în profilaxia gripei îl joacă măsurile antiepidemice. La apariția primelor simptome: slăbiciune, frisoane, ridicarea bruscă a temperaturii corpului, dureri de cap în regiunea frontală, uscăciune a căilor respiratorii, strănut – bolnavul

trebuie să stea la pat și să cheme medicul la domiciliu. Asemenea bolnavi, mai ales copiii trebuie urgent izolați din instituțiile medicale și cele preșcolare. La domiciliu bolnavul va fi izolat într-o cameră aparte și se va pune la dispoziție veselă, ștergar, băsmăluță individuală. Persoanele care îngrijesc de bolnav trebuie să poarte mască din tifon, care acoperă gura și nasul. Asemenea măști în timpul epidemiilor de gripă se recomandă a fi purtate de personalul instituțiilor medicale, farmaciilor, magazinelor, etc. Încăperea în care se află bolnavul trebuie bine aerisită, dereticată regulat, folosind soluții de dezinfectanți (0,5% clorură de var sau cloramină). Ștergarele, băsmăluțele, vesela de care s-a folosit bolnavul se fierb 15 min în soluție de 2% de bicarbonat de sodiu.

A.R.

CE NU ȘTIAȚI CĂ SE POATE TRATA CU GUTUI

Sunt bogate în vitamina C, fibre și antioxidanți, ceea ce înseamnă că gutuile sunt excelente medicamente naturale. Au acțiune antiseptică, antiinflamatoare și diuretică, iar antioxidanții ajută organismul să lupte împotriva radicalilor liberi.

Gutuile sunt bogate în vitamina C (asigură 23% din necesarul zilnic al organismului) și în fosfor, potasiu, fier și magneziu. De aceea, previn apariția răcelilor și a gripei. Este indicat să mâncați câte o gutuie proaspătă în fiecare zi, timp de 2-3 săptămâni. Gutuile sunt ideale și pentru pacienții cu cancer, căci conțin vitamina B17, care ajută la distrugerea celulelor canceroase, potrivit mai multor studii recente.

Pectinele, fibre solubile, care se regăsesc în gutui, reduc nivelul de colesterol rău din sânge, ceea ce înseamnă că oferă protecție împotriva afecțiunilor inimii. Pot fi consumate proaspete sau coapte. Persoanele care suferă de hipertensiune arterială pot ține o cură cu suc de gutui, câte 2 pahare pe zi. Acesta reduce tensiunea arterială, datorită conținutului ridicat de potasiu.

Gutuile sunt indicate în curele de slăbire. În 100 de

grame de gutui se găsesc numai 57 de calorii, ceea ce înseamnă că aceste fructe nu trebuie să lipsească din meniul persoanelor aflate la dietă. Așadar dacă țineți un regim alimentar special, vă puteți începe dimineața cu o cană de suc de gutui. Sucul proaspăt ajută și la vindecarea pancreatitei acute. Cei afectați trebuie să bea o jumătate de cană de suc, zilnic, timp de o lună de zile.

Fibrele din gutui sunt un remediu ideal și pentru

persoanele care au probleme cu digestia. Nu trebuie decât să beți o cană de compot dimineața, pe stomacul gol. Cei care suferă de sindromul colonului iritabil, la fel își pot ameliora simptomele cu ajutorul gutuilor. Acest fapt se datorează taninului, care are efect de reducere a secrețiilor mucoasei intestinale. Dați prin răzătoare o gutuie de mărime potrivită, apoi amestecați cu două linguri de miere și luați câteva linguri, de două ori pe zi.

FAO LUPTĂ CU DĂUNĂTORII DIN AGRICULTURĂ

Rezultatele celui mai recent studiu internațional coordonat de Organizația Națiunilor Unite pentru Agricultură și Alimentație (FAO), ar putea schimba politica globală privind combaterea dăunătorilor din agricultură, se arată într-un comunicat de presă al organizației. Studiul FAO, la care au lucrat timp de cinci ani peste 50 de cercetători din 20 de țări, arată că patru dintre cei mai periculoși dăunători din agricultură fac parte, de fapt, din aceeași specie de muște de fructe.

Noua descoperire ar urma să contribuie la simplificarea mai multor restricții de comerț internațional și să sprijine eforturile de combatere a reproducerii acestor insecte, susțin experții. Cunoscutele specii de muște de fructe orientală, filipineză, invazivă și papaya asiatică, ce fac ravagii în regiunile horticole din Asia, Africa, America de Sud și Pacific, sunt de fapt, o singură specie de insecte: *bactocera dorsalis*, adică musca de fructe orientală, arată concluziile studiului. Descoperirea ar putea contribui enorm la eforturile internaționale de eliminare a acestor „musafiri nedoriti” din livezi și comerț, reducând, totodată, și restricțiile de comerț internațional.

Cercetătorii au explicat că noua informație permite

simplificarea utilizării masculilor sterili ca tehnică în procesul de stopare a răspândirii muștelor de fructe.

Această tehnică implică eliberarea în masă a unor masculi sterili din fiecare specie de insecte, care intră în contact cu femelele sălbatice cu scopul de a se reproduce. Procesul nu generează, însă, reproducerea speciei și, astfel, se poate suprima creșterea efectivului de muște sălbatice fără efecte nocive asupra mediului înconjurător. Acum, știindu-se faptul că cele patru tipuri de muște sunt înrudite și se pot încrucișa, se va folosi un singur tip de masculi sterili care va avea efect la toate cele patru categorii de muște.

În ceea ce privește politicile de comerț internațional, autorii studiului au ex-

plicat că restricțiile cauzate de prezența acestor patru tipuri de muște ar trebui reduse în cazurile în care insecta este prezentă atât în țara de import, cât și în țara de origine, chiar dacă în forme diferite. „La nivel global, acceptarea faptului că acești patru dăunători sunt, de fapt, aceeași specie va conduce la reducerea barierelor în comerțul internațional, va facilita cooperarea internațională, va eficientiza aplicarea măsurilor de carantină, va extinde aplicarea tratamentelor post-recoltă și, cel mai important, va

îmbunătăți securitatea alimentară în țările sărace. Spre exemplu, muștele de fructe orientale au devastat producția de fructe din Africa, compromițând circa 80% din recoltă, și a condus la un lung șir de restricții de export în Asia, Europa și Japonia, și pierderi economice majore pentru regiune”, a explicat coordonatorul studiului, Mark Schutze, de la Centrul de Cercetare Cooperativă a Biosecurității Plantelor al Universității Tehnice din Queensland (Australia), citat în comunicatul de presă FAO.

EMBARGOUL RUSESC DECLANȘEAZĂ PROTESTE ÎN POLONIA

Fermierii din Polonia au protestat zilele trecute împotriva embargoului rusesc care a generat un surplus de mere și pierderi semnificative pentru întregul sector. Grupuri mari de protestatari nervoși s-au adunat în fața biroului premierului polonez, Ewa Kopacz din Var-

care le solicitau politicienilor să renunțe la indemnizațiile lor și să doneze banii producătorilor. Ei se plâng de faptul că autoritățile nu au luat suficiente măsuri pentru a ajuta acest sector atunci când are cea mai mare nevoie. „Sunt aproximativ 1,5 milioane de

șovia solicitând alocarea unor fonduri suplimentare de la Guvern pentru a-i ajuta să acopere pierderile generate de embargoul rusesc. În rândul protestatarilor s-au aflat foarte mulți producători de mere, sectorul cel mai afectat de embargoul rusesc în condițiile în care Rusia era cea mai importantă piață de desfacere pentru merele poloneze.

Foarte mulți dintre protestatari au purtat bannere cu mesaje prin

tone de mere stocate în condiții propice și ele vor fi salvate ceva timp. Este bine ca producătorii să nu intre în panică. Trebuie să lase profesioniștii să le vândă la un preț rezonabil. Este mai bine să mai aștepte”, a declarat Maciej Majewski, membru la firma de consultanță Fresh Mazovia. Potrivit lui, fermierii trebuie să se orienteze către explorarea unor noi piețe de desfacere și să învețe din ceea ce s-a întâmplat cu Rusia.

O NOUĂ TULPINĂ DE GRIPĂ AVIARĂ, DESCOPERITĂ LA O FERMĂ DE CURCI DIN UE

O nouă tulpină de gripă aviară, H5N8, semnalată pentru prima dată în Europa, a fost confirmată la o fermă de curci din nordul Germaniei, au anunțat recent autoritățile locale.

Acest virus a mai fost descoperit în Coreea de Sud, însă este pentru prima dată în Europa, fiind identificat într-o fermă din landul Mecklenburg-Pomerania de Vest. Fermă a afectată de un val de morți neexplicate în rândul păsărilor domestice, au anunțat reprezentanții Ministerului Agriculturii într-un comunicat oficial.

Autoritățile locale au luat deja măsurile de protecție care se impun: curcile bolnave au fost

sacrificate, ferma a fost dezinfectată. În plus, s-a instituit un perimetru de securitate de «minimum trei kilometri» și o zonă de monitorizare «de cel puțin zece kilometri». Această tulpină este diferită de forma A (H5N6), de asemenea nouă, împotriva căreia Organizația ONU pentru Alimentație și Agricultură (FAO) a avertizat în septembrie, din ca-

uza virulenței puternice.

Gripa aviară este o boală contagioasă de origine animală, cauzată de virusuri care, în mod normal, afectează numai păsările și mai rar porcinele. Această formă de gripă este însă letală pentru oameni. Boala a produs pagube de miliarde de dolari în ultimii ani, afectând mii de persoane din Asia.

BELARUS ÎȘI ÎNCHIDE PORȚILE

Belarus suspendă temporar importurile de carne de porc din Muntenegru și R. Moldova de pe 1 noiembrie, din cauza unor încălcări grave și sistematice ale cerințelor sanitare veterinare. În schimb, nu mai are voie să exporte carne de porc în Rusia.

Ministerul de resort a explicat faptul că inspecțiile la firmele de procesatori din Moldova au scos la iveală încălcări grave ale cerințelor sanitare și normelor Uniunii Vamale. La o concluzie similară s-a ajuns și pentru companiile din Muntenegru. În acest context, autoritățile din Belarus au luat decizia de a suspenda temporar importurile de carne de porc și produse din carne de porc din Moldova și Muntenegru,

totuși, acest embargou nu se aplică pentru jumătate sau sferturi de carcase din Muntenegru, dacă sunt etichetate corespunzător.

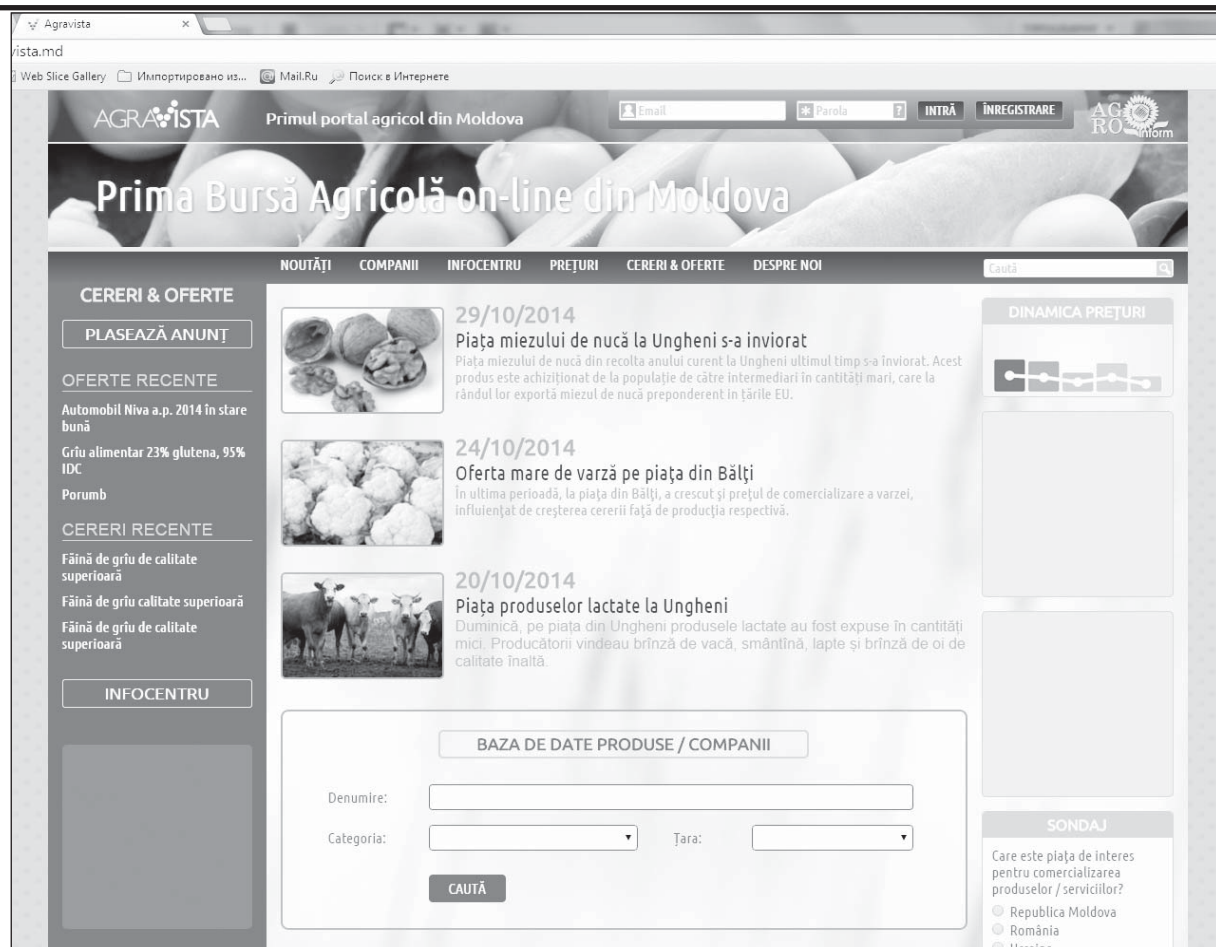
Între timp Rusia suspendă importurile de carne de porc din Belarus. Mai multe produse provenind din această țară au fost descoperite ca având virusul pestei porcine africane, susțin autoritățile sanitare-veterinare din Rusia. În urma acestor sesizări, Belarus a suspendat

exporturile de carne de porc către Rusia.

Potrivit Rosselkhoznadzor, analizele unor cârnați au arătat prezența virusului pestei porcine africane. Pesta porcină africană este o boală cu care Belarus se confruntă de mai bine de 15 ani. Autoritățile au luat măsuri pentru reducerea populațiilor de mistreți, care sunt principala sursă de răspândire a acestui virus. Pesta porcină africană este o boală contagioasă care afectează atât porcii domestici cât și pe mistreți. Boala se transmite prin contact direct între animalele sănătoase și cele bolnave, prin produse din carne de porc. Nu există, în prezent, un vaccin care să împiedice această boală. Dacă sunt infectate cu acest virus, animalele au șanse minime de supraviețuire. Boala nu afectează oamenii.

WWW.AGRAVISTA.MD

TE INFORMEAZĂ LA TIMP,
OFERINDU-ȚI CELE MAI BUNE
ARGUMENTE ÎN ORICE NEGOCIERE!MULTI PRODUCĂTORI S-AU CONVINS
**CĂ ESTE MULT MAI GREU
SĂ VINZI PRODUSUL
LA UN PREȚ CONVENABIL,
DECÂT SĂ PRODUCI**

Federația Agricultorilor AGROinform prezintă prețurile săptămânale angro la fructe și legume pe 5 piețe din Moldova

Informația despre prețurile săptămânale o puteți accesa pe www.agravista.md 13.11.2014

Denumirea produsului	Piața agricolă Edineț			Piața angro Bălți			Piața angro Chișinău (Albișoara)			Piața agricolă Ungheni			Piața agricolă Cahul		
	minim	maxim	mediu	minim	maxim	mediu	minim	maxim	mediu	minim	maxim	mediu	minim	maxim	mediu
LEGUME															
Ardei dulce	-	-	-	10.00	45.00	10.00	10.00	35.00	16.00	6.00	14.00	12.00	9.00	10.00	9.00
Cartofi	1.30	3.00	1.50	1.50	5.00	2.00	2.50	5.00	3.50	3.00	6.00	5.00	2.50	4.00	3.50
Castraveți	-	-	-	24.00	25.00	24.00	23.00	23.00	23.00	20.00	25.00	22.00	-	-	-
Ceapă albă	-	-	-	-	-	-	10.00	10.00	10.00	-	-	-	-	-	-
Ceapă galbenă	2.00	3.50	3.00	2.00	5.00	2.50	2.50	4.00	3.00	3.00	5.00	5.00	4.00	4.00	4.00
Ceapă roșie	-	-	-	-	-	-	7.00	7.00	7.00	-	-	-	-	-	-
Ceapă verde (cozi)	-	-	-	-	-	-	25.00	30.00	25.00	-	-	-	-	-	-
Ciuperci Champignon	-	-	-	-	-	-	20.00	30.00	25.00	35.00	40.00	35.00	30.00	30.00	30.00
Dovlecei	-	-	-	-	-	-	23.00	23.00	23.00	-	-	-	-	-	-
Gogoșari	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15.00	18.00	16.00	-	-	-
Morcov	3.50	5.00	3.50	3.00	5.00	3.50	3.00	4.00	3.50	4.00	6.00	6.00	4.00	4.00	4.00
Pătrunjel	-	-	-	-	-	-	30.00	30.00	30.00	-	-	-	-	-	-
Praz	-	-	-	-	-	-	8.00	8.00	8.00	-	-	-	-	-	-
Ridiche neagră	-	-	-	3.00	3.00	3.00	3.00	4.00	4.00	6.00	6.00	6.00	-	-	-
Roșii de seră	18.00	18.00	18.00	18.00	22.00	18.00	10.00	25.00	15.00	12.00	26.00	23.00	10.00	15.00	10.00
Salată	-	-	-	-	-	-	60.00	60.00	60.00	-	-	-	-	-	-
Sfeclă de masă	3.00	3.00	3.00	3.00	3.50	3.00	3.00	4.00	3.00	5.00	5.00	5.00	4.00	4.00	4.00
Usturoi	15.00	20.00	18.00	20.00	25.00	20.00	15.00	25.00	20.00	30.00	35.00	30.00	20.00	20.00	20.00
Varză	3.00	3.50	3.20	3.00	4.50	3.50	2.50	3.50	3.00	3.00	5.00	4.00	3.50	3.50	3.50
Varză broccoli	-	-	-	-	-	-	35.00	35.00	35.00	-	-	-	-	-	-
Varză conopidă	-	-	-	10.00	10.00	10.00	8.00	10.00	10.00	15.00	18.00	18.00	8.00	10.00	10.00
Varză de pechin	-	-	-	10.00	10.00	10.00	7.00	8.00	8.00	12.00	15.00	15.00	12.00	12.00	12.00
Vinete	-	-	-	-	-	-	25.00	25.00	25.00	6.00	10.00	8.00	-	-	-
FRUCTE															
Banane	-	-	-	-	-	-	22.00	22.00	22.00	-	-	-	22.00	22.00	22.00
Grepfrut	-	-	-	19.00	19.00	19.00	17.00	17.00	17.00	-	-	-	-	-	-
Lămâi	-	-	-	21.00	22.00	21.00	20.00	22.00	21.00	-	-	-	23.00	25.00	23.00
Mandarine	-	-	-	21.00	24.00	22.00	16.00	17.00	17.00	-	-	-	23.00	23.00	23.00
Mere	2.00	4.00	3.00	2.50	4.00	3.00	3.00	5.00	4.00	3.00	5.00	4.00	3.50	4.00	3.50
Mere Golden	3.00	4.00	3.50	3.00	3.50	3.00	3.00	4.00	4.00	4.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00
Mere Idared	2.50	3.00	3.00	2.50	3.00	3.00	3.00	4.00	4.00	4.00	5.00	5.00	4.00	4.00	4.00
Mere Richard	4.00	4.00	4.00	4.50	5.00	5.00	-	-	-	5.00	8.00	8.00	5.00	5.00	5.00
Miez de nucă	90.00	100.00	100.00	-	-	-	-	-	-	85.00	100.00	95.00	-	-	-
Pere	-	-	-	-	-	-	8.00	12.00	10.00	8.00	18.00	12.00	8.00	9.00	8.00
Piersici	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Portocale	-	-	-	-	-	-	16.00	16.00	16.00	-	-	-	23.00	23.00	23.00
Prune	-	-	-	-	-	-	6.00	12.00	8.00	8.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
Prune uscate	27.00	43.00	35.00	-	-	-	-	-	-	25.00	25.00	25.00	-	-	-
Struguri albi de masă	17.00	24.00	20.00	16.00	19.00	19.00	12.00	16.00	13.00	15.00	20.00	15.00	10.00	12.00	10.00
Struguri de masă Moldova	17.00	17.00	17.00	12.00	12.00	12.00	8.00	12.00	10.00	10.00	12.00	10.00	9.00	9.00	9.00
Struguri Kișmiş	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Struguri roșii de masă	-	-	-	16.00	18.00	18.00	13.00	13.00	13.00	15.00	20.00	15.00	10.00	12.00	10.00

TRUCURI SIMPLE PENTRU A OBTINE ROȘII FRUMOASE ȘI GUSTOASE

Soiul bun de roșii nu este suficient pentru a obține tomate gustoase. Plantele trebuie îngrijite având în vedere câteva reguli pe care horticultorii români le recomandă tuturor celor care doresc să aibă roșii de grădină frumoase și cu savoare.

Roșiile sunt compuse din apă în proporție de 95%, așa că au nevoie de acest lichid pentru a crește și pentru a rodi tomate suculente. În medie, o plantă de roșii necesită 5 litri de apă, iar în perioadele în care nu plouă suficient, este obligatoriu ca grădinarul să asigure deficitul din irigații și stropit. Foarte important, horticultorii știu că fluctuația de umiditate oferită plantei poate cauza probleme grave, precum avortarea florilor și chiar a fructelor.

Plantele de tomate au nevoie de un aport de îngrășământ chiar și în zonele în care se presupune că solul este bun pentru cultivarea legumelor. Horticultorii spun că momentul optim de intervenție în acest sens este când primele roade sunt un pic mai mici decât nucile și când este bine să se pună

1,5 kg de azotat de calciu la 100 de metri de rândul de roșii. Se poate repeta procedura după cel puțin două săptămâni. Ramurile cu frunze viguroase, dar lipsite de flori pot fi îndepărtate, contribuind astfel la obținerea unor legume mai mari. Se va folosi un foarfece special sau un bri-ceag dezinfectat cu alcool

pentru a preveni răspândirea agenților patogeni. Totodată, aceste tăieri se fac dimineața, pentru a facilita cicatrizarea plantelor.

Roșiile cu savoare se culeg exact înainte de a da semne că se vor înmuia. Nu este recomandat ca ele să se păstreze la frigider, ci mai bine la temperatura camerei. Pentru a avea

roșii până toamna târziu, se recoltează ultimele fructe mature când dau primele semne de transformare a culorii din verde în portocaliu. Tomatele se învelesc în hârtie și se păstrează la temperaturi de 12-15 grade Celsius și se vor putea consuma la săptămâni bune după ce plantele din grădină nu mai au rod.

TOP 5 LUCRURI CARE SE POT RENEGOCIA CU BANCA

Ce poți face când vrei să negociezi dobânda, comisiunile, ziua plății, durata de rambursare sau moneda de creditare. După principiul „mai bine ceva decât nimic”, băncile sunt dispuse să renegocieze aproape orice, mult mai des decât le place să recunoască. Condiția este – ca în orice negociere – clientul să se așeze pe poziții de forță și să nu-i permită bancherului să preia inițiativa.

Iată cele mai importante lucruri care pot fi negociate, când și cum:

1. Dobânzile nu prea se pot negocia la început, în afara diligenței în a căuta și alege cea mai bună ofertă de pe piață. Însă dacă dobânda la un credit vechi este prea mare și vă e greu să o achitați, întârzierile repetate la plată (de preferat mici, sub 30 de zile, pentru a evita raportarea la biroul de credit) pot convinge banca să mai reducă din dobândă, înainte ca împrumutul să devină neperformant.

2. Comisiunile sunt cel mai dificil de negociat, iar ban-

cherii nu prea sunt dispuși să renunțe la ele. Totuși, atunci când o ofertă standardizată include prea multe comisioane, cel mai bine este să o refuzați. În două cazuri din trei, bancherul vă va propune o altă ofertă standardizată, ceva mai avantajoasă.

3. Ziua plății poate fi de obicei schimbată fără mari complicații, atunci când, de exemplu, v-ați schimbat jobul, iar ziua de salariu s-a mutat la rândul ei. Cât de mult se poate muta? Începând de la câteva săptămâni până la, în unele cazuri, câteva luni.

4. Durata de rambursare poate fi prelungită, dar rezultatul este de obicei în defavoarea clientului, pe termen lung, în lipsa unei micșorări de dobândă. Mult mai

avantajoasă se poate dovedi o scurtare a duratei, chiar cu păstrarea dobânzii, deci cu o creștere a ratei lunare.

5. Moneda de creditare este de obicei neglijată, dar poate aduce câștiguri mari, pentru că față de un speculator obișnuit, împrumutatul are avantajul de-a putea urmări ciclurile valutare lungi și foarte lungi. Prin urmare, atunci când o monedă este aproape de maximele istorice iar dobânda rămâne competitivă, poate că este timpul pentru conversia creditului în moneda respectivă. Condiția de bază este să nu existe alte costuri asociate (comisioane etc.), cu excepția unei marje de schimb rezonabile practicate de bancă.

Sursa: forbes.ro

CERERI ȘI OFERTE Perioada 1 - 12 noiembrie 2014 OFERTE

Produs / Serviciu	Preț	Cantitate	Contacte
Soia	5 500 MDL	50 t	gospodarulbs@mail.md
Floarea soarelui	5 000 MDL	50 t	gospodarulbs@mail.md
Puiști de viță de vie	8 MDL	15 000 unități	gospodarulbs@mail.md
Automobil Niva a.p. 2014 în stare bună		1 unități	0 79501481
Mere Simirenco, Idared, Golden	4 000 MDL	150 t	0 236 73203
Porumb	2 800 MDL	300 t	0 236 73203
Ceapă	4 500 MDL	10 t	mbegenari@mail.ru
Miere	50 000 MDL	3 t	0 259 24524
Fasole.	25 000 MDL	15 t	0 259 72586
Porumb.	2 500 MDL	1 000 t	0 259 72586
Soia	6 700 MDL	150 t	0 259 72586
Floarea soarelui	6 500 MDL	800 t	0 259 72586
Porumb	2 500 MDL	300 t	spadure@mail.ru
Baloate din luncă	25 MDL	15 000 unități	spadure@mail.ru
Orz	2 500 MDL	60 t	0 259 52860
Porumb	2 500 MDL	400 t	0 236 49230
Grâu alimentară 23% glutenă, 95% IDC	3 000 MDL	500 t	0 236 49230
Varză	10 MDL	3 000 t	strungarubs@mail.md
Roșii de seră	10 000 MDL	100 t	0 236 75341
Mere Idared, Golden	4 000 MDL	15 t	0 236 63247
Struguri Rkășiteli	0 MDL	10 t	tbraga@mail.ru
Struguri soi Cabernet și Merlot	0 MDL	200 t	colta.vasile@bk.ru
Struguri Rkășiteli		10 t	barbosmaria@mail.ru
Floarea soarelui	5 500 MDL	200 t	0 259 77362
Grâu	3 000 MDL	300 t	0 259 77362
Porumb	2 500 MDL	60 t	careul_prim@mail.ru
Grâu	2 800 MDL	40 t	careul_prim@mail.ru
Floarea soarelui	5 500 MDL	30 t	careul_prim@mail.ru
Porumb	2 800 MDL	400 t	0 796 13223
Porumb	2 500 MDL	300 t	0 79613223
Mere Idared, Simirenco	6 000 MDL	200 t	0 236 29714
Floarea soarelui	5 000 MDL	50 t	0 259 64441
Soia	6 500 MDL	40 t	0 259 64441
Porumb	2 500 MDL	100 t	0 259 74311
Floarea soarelui	5 600 MDL	150 t	0 79501481
Floarea soarelui	5 600 MDL	300 t	0 236 43217
Porumb	2 500 MDL	500 t	0 236 43217
Fasole	25 000 MDL	2 t	0 259 70375
Soia	6 500 MDL	80 t	0 259 74311
Roșii de seră	18 000 MDL	2 t	0 236 73253
Varză	3500 MDL	10 t	0 236 73253
Floarea soarelui	3800 MDL	100 t	0 259 51513
Porumb	2600 MDL	150 t	0 259 51513
Grâu	2800 MDL	150 t	0 259 51513
Floarea soarelui	5800 MDL	400 t	0 68654422
Porumb	2800 MDL	800 t	0 68654422
Fasole albe	20000 MDL	2 t	0 68882204
Fasole	17000 MDL	2 t	0 68882204
Struguri de masă Moldova		50 t	0 69380723
Floarea soarelui	8000 MDL	5 t	0 246 43215
Porumb	2500 MDL	150 t	0 69114854
Ardei dulci	20000 MDL	2 t	0 68673724
Floarea soarelui	8000 MDL	5 t	0 69053318
Puiști de viță de vie	8 MDL	15000 unități	0 67253017
Cumpăr grâu		500 t	0 68200355

Mai multe informații găsiți pe www.agravista.md

Responsabilitatea pentru veridicitatea ofertelor plasate aparține www.agravista.md

Campania de abonare pentru anul 2015 la Ziarul **AGROmedia** este în toiPÂNĂ LA 25 DECEMBRIE VĂ PUTEȚI APROPIA ÎN ORICE OFICIU
POȘTAL DIN ȚARĂ PENTRU A FACE UN ABONAMENT**Index de abonare: PM 21948****AGROmedia** inform**DACĂ DORIȚI SĂ ÎNCEPEȚI O AFACERE ȘI NU ȘTIȚI ÎN CE DOMENIU SĂ INVESTIȚI,
SĂ LUAȚI UN PREȚ BUN PE PRODUCȚIA CRESCUTĂ CU MULTĂ MUNCĂ
NUMAI ABONÂNDU-VĂ LA ZIARUL NOSTRU, VEȚI PRIMI UN SPRIJIN CONSIDERABIL****VEȚI AVEA ACCES LA:**

- ✓ informații despre prețuri pe diferite piețe agricole din țară;
- ✓ cereri și oferte de producție agroalimentară;
- ✓ recomandări ale specialiștilor în agricultură despre:

**Toate acestea la un preț
rezonabil de numai****132 de lei****pentru un abonament anual**

- creșterea legumelor în seră și câmp deschis,
- îngrijirea livezilor și viilor,
- creșterea animalelor,
- idei de afaceri profitabile argumentate economic.

PREȚURI DE ABONARE (lei)

1 lună	3 luni	6 luni	9 luni	12 luni*
12	36	72	108	132

* august vacanță

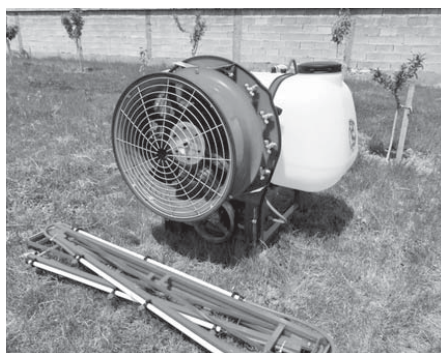
Ozonteh IMPEX S.R.L. din orașul Strășeni vă propune tractoare compacte la prețuri mici

■ Tractoare compacte japoneze de la 12 la 70 cai putere atât de mâna a doua, cât și noi

TOATE PIESELE DE SCHIMB
LA TRACTOARELE IMPORTATE**PREȚURI ACCESIBILE -**
suntem importatori direcți din Japonia

■ Asistență tehnică
■ O gama larga de utilaj nou pentru aceste tractoare precum:

- Pluguri
- Stropitoare combinată (dotată atât cu ventilator pentru stropit în vie, cât și cu brațe pentru stropitul culturilor de câmp)

- Grapă cu discuri
- Cultivatoare
- Cositoare cu rotor
- Cositoare plată
- Burghiu de săpat gropi
- Remorcă simplă sau bascula-bilă
- Tocător de crengi

AVANTAJE:

CALITATE SUPERIOARĂ
CONSUM REDUS
TRACȚIUNE 4x4
LONGEVITATE
STARE TEHNICĂ EXCELENȚĂ
PUTERNICĂ ȘI COMPACTĂ
PREȚ MIC

Pentru comoditate tractoarele și agregatele au fost expuse pe o suprafață special amenajată ce se află în or. Strășeni la adresa: șoseaua Chișinăului 1. Terenul este amplasat exact lângă Gara Auto, pe traseul național Chișinău – Ungheni.

PENTRU INFORMAȚII SUPLIMENTARE
NU EZITAȚI SĂ NE CONTACTAȚI:**Ozonteh IMPEX S.R.L.**

Mob.: 0698 98 123 - Nicolae
mob.: 0685 98 250 - Nicolae
mob.: 0698 98 987 - Ion

E-mail: ozonteh@gmail.com
www.TehnicaAgricola.md

OR. STRĂȘENI
www.tractoare.md